

KONSERTSERIE
KATRINA

KAMMARMUSIK PÅ ÅLAND 4-9 AUGUSTI 2008

KONSTNÄRLIG LEDARE: TIILA KANGAS

KONSERTSERIE KATRINA

KAMMARMUSIK PÅ ÅLAND 4-9 AUGUSTI 2008

Bästa lyssnare,

Årets tema för Konsertserie Katrina – "Sagor och drömbilder" – är tacksamt för den

konstnärliga planeraren därför

att nästan vilken musik som helst ryms in i definitionen på ett sätt eller annat. I många tonsättares verklistor finns dessutom verk rubricerade som fantasistycken, drömerier eller sagobilder och många är de som inspirerats av fascinerande (eller håresande) berättelser eller drömsk poesi... Den konstnärliga planerarens svåraste dilemma har alltså återigen varit att välja bland överflödet!

I musikprogrammet som har lagts upp i samråd med veckans skickliga artister förenas musiken ofta med texter eller dans. Vi kommer att höra musik från 1600-

talet fram till år 2008 och tonsättarnamn som återkommer är Dvořák, Schumann, Ravel och Nordgren. En hel konsert har reserverats för Jack Mattssons musik, där vi bl.a. får höra uruppförandet av ett körverk. Vid barnkonserten står folkmusikgruppen Polkan går för farten.

De fantastiska konsertplatser som Åland kan erbjuda – bland vilka jag framför allt vill lyfta fram årets nyhet, de privata hemmen – har återigen varit en stor inspiration i konsertplanerandet. Förhoppningsvis ska de på samma sätt inspirera artister och åhörare vid själva konserterna!

Välkommen att drömma och ta del av sagolika, unika upplevelser!

Tiila Kangas, konstnärlig ledare

BILJETTER

Andelsbanken för Åland, tel. +358 (0) 18 6330 samt före konserterna. Bokade biljetter måste lösas ut senast 15 minuter före konserten. Ett konsertpass kostar 70 euro och gäller samtliga konserter. Boka för säkerhets skull plats speciellt till "hemkonserterna" och konserten i Kvarnbo Gästhem genom festivalkansliet info@katrina.ax eller tel. +358 (0) 18 12177.

FRI ENTRÉ FÖR UNGA

För alla under 18 år är det fri entré till samtliga konserter förutom "hemkonserterna" och konserterna i Kvarnbo Gästhem och Kastelholms slott.

TRANSPORT

Transport till konserterna ordnas vid behov. Kontakta Kulturföreningen Katrina för närmare information.

KONTAKT & INFORMATION

Kulturföreningen Katrina, N. Esplanadgatan 5
AX-22100 Mariehamn, Åland. Tel. +358 (0) 18 12177.
info@katrina.ax www.katrina.ax

VI TACKAR

Vi tackar våra sponsorer och bidragsgivare Andelsbanken för Åland, Cityblommor, Eckerölinjen, Finströms församling, Föreningen Konstsamfundet, Hotell Pommern, Kantarellen, Kulturfonden för Finland och Sverige, Mariehamns församling, Mariehamns stad, Nya Åland, Stallhagen, Stiftelsen Emilie och Rudolf Gesellius fond, Suomen Kulttuurirahasto, Svenska Kulturfonden, Viking Line, Wirrans Thai House, ÅCA, Ålands landskapsregering, Ålands musikinstitut, Ålands Penningautomatförening (PAF), Ålands sjöfartsmuseum, Ålandstryckeriet.

VIKING LINE

St Görans kyrka, ritad av Lars Sonck, har en ypperlig akustik och är festivalens huvudkonsertplats.

MÅNDAG 4.8.2008

19.00 Tjuvstart i Susanne Erikssons och Kjell Nilssons villa i Hulta, Sund (20/15 €, pausservering ingår). Festivalen tjuvstartar i en modern, arkitektoniskt intressant sommarvilla mitt i Hultas sagolika omgivningar i Sund. Boka biljett i tid. Begränsat antal platser.

Helsinki Guitar Duo

Anni Haapaniemi, oboe

Temperakvartetten

Lillemor Grüssner, recitation

Mats Lillhannus, konsertvärd

Gioachino Rossini (1792-1868): Uvertyr till Den tjuvaktiga skatan (arr. för gitarrduo Giuliani)

Benjamin Britten (1913-1976): Sex metamorfoser för oboe solo

Witold Lutoslawski (1913-1994): Bukoliki för viola och cello

Mauro Giuliani (1781-1829): Le Avventure di Amore op. 116

Antonín Dvořák (1841-1904): Cypresser för stråkkvartett, nr 1, 2 och 4

TISDAG 5.8.2008

12.00 Ålands sjöfartsmuseum, Mariehamn (10/5 €). Familjekonsert.

Fri entré för alla under 18 år.

Polkan går

Polkan går är en ung åländsk folkmusikensemble som leder hela familjen in i festivalstämning i polkatak. Konserten riktar sig speciellt till barn och unga.

19.00 St Görans kyrka, Mariehamn (15/10 €). Öppningskonsert

Helsinki Guitar Duo

Pierre Doumenge, cello

Annika Palm-Doumenge, piano

Laura Vikman, violin

Marianna Shirinyan, piano

Mats Lillhannus, konsertvärd

Hans Werner Henze (f. 1926): Minette – urval ur operan The English Cat, arr. för gitarrduo

Leos Janáček (1854-1928): Pohadka (Saga)

Tigran Mansurian (f. 1939): Tre stycken i täta toner

Tôn That Tiêt (f. 1933): Les Préludes à un Dialogue

Karol Szymanowski (1882-1937): Myter op. 30 för violin och piano

Konsertserie Katrina**2009****3-9 AUGUSTI 2009**

ONSDAG 6.8.2008

12.00 St Görans kyrka, Mariehamn
(10/5 €)

Anni Haapaniemi, oboe

Marianna Shirinyan, piano

Annika Palm-Doumenge, piano

Tiila Kangas, viola

Pierre Doumenge, cello

Mats Lillhannus, konsertvärd

Toivo Kuula (1883-1918): Satu illasta op. 2 nr 4

Robert Schumann (1810-1856): Tre romanser för oboe och piano op. 94

Toivo Kuula (1883-1918): Sagobilder op. 19

Carl Nielsen (1865-1931): 2 Fantastycken för oboe och piano op. 2

Robert Schumann (1865-1931): Fantasiestycke för cello och piano op. 73

19.00 Finströms kyrka (15/10 €)

Temperakvartetten

Bach – Mozart: 3 fugor för stråkkvartett K. 405

Pehr Henrik Nordgren (f. 1944): Stråkkvartett nr 11 (2008)

Wolfgang Amadeus Mozart: (1756-1791): Stråkkvartett B-dur K. 458 ("Jakten")

22.00 Sjökvarteret, Mariehamn (Hiroshimadagen, fritt inträde)

Aki Suzuki, dans

Helsinki Guitar Duo

Rijndert van Woudenberg (f. 1967): Ton Toru Takemitsu (1930-1996): A Boy Named Hiroshima (version för en gitarr; arr. Mikko Ikäheimo)

Federico Mompou (1893-1997): Cuna Minoru Miki (f. 1930): A Young Sprout (arr. Leo Brouwer)

Michio Miyagi (1894-1956): The Sea in Spring (arr. Rody van Gemert)

Toru Takemitsu (1930-1996): All in Twilight part IV

Toru Takemitsu (1930-1996): A Boy Named Hiroshima (originalversion för två gitarrer)

Toru Takemitsu (1930-1996): Bad Boy

Vi är med å sponsrar!

ÅLANDSTRYCKERIET

TORSDAG 7.8.2008

12.00 St Görans kyrka, Mariehamn
(10/5 €)

Marianna Shirinyan, piano

Temperakvartetten

Mats Lillhannus, konsertvärd

Antonín Dvořák (1841-1904): Cypresser
för stråkkvartett, nr 9, 11 och 12

Antonín Dvořák (1841-1904): Pianokvar-
tett A-dur op. 81

19.00 Kastelholms slott, Sund (15/10 €)
"Flow My Tears"

Tuuli Lindeberg, sopran

Eero Palviainen, luta

Anon. (arr: Jean-Baptiste Besard (1567-
1625): Ma belle si ton ame

John Dowland (1563-1626): Come away,
sweet love

John Dowland: All ye, whom love or
fortune

Francis Cutting (verksam 1583-1603?):
Galliard

Pierre Guédron (1565-1621): Lors que
Léandre

Antoine Boësset (1586-1643): Plaignez la
rigueur de mon sort

John Dowland: Sweet, stay awhile

John Dowland: Flow my tears

Jean Boyer (början av 1600-talet): Sombre
forest, noires vallées

Jean-Baptiste Boësset (1614-1685): Que
Philis a l'esprit léger

John Dowland: Flow not so fast ye foun-
tains

John Dowland: Sorrow, stay

John Dowland: Pavane "Une jeune fillette"

Etienne Moulinié (ca 1600-1670): Paisible et
ténébreuse nuit

John Dowland: Weep you no more

John Dowland: Come, heavy sleep

22.00 Kvarnbo Gästhem, Saltvik (25 €, vin
& tilltugg ingår, serveringen börjar kl. 21.00.)

Helsinki Guitar Duo

Jannica Gustafsson, violin

Pierre Doumenge, cello

Temperakvartetten

Mikko Ikäheimo, barockgitarr

Mats Lillhannus, konsertvärd

Gioachino Rossini (1792-1868): Uvertyr
till Barberaren i Sevilla (arr: för gitarrduo
Giuliani)

Hans Werner Henze (f. 1926): Fairy Tale
Pictures för gitarrduo

Antonín Dvořák (1841-1904): Cypresser
för stråkkvartett, nr 5, 7 och 10

Gaspar Sanz (1640-1710): Españaletas och
Zarabanda Española

Maurice Ravel (1875-1937): Sonat för
violin och cello

FREDAG 8.8.2008

18.00 St Görans kyrka, Mariefhamn
(20/15 €), "Katrina All Stars"

Anni Haapaniemi, oboe

Jannica Gustafsson, violin

Pierre Doumenge, cello

Annika Palm-Doumenge, piano

Marianna Shirinyan, piano

Maria Johansson, kontrabas

Tiila Kangas, viola

Lillemor Grüssner, recitation

Rody van Gemert, gitarr

Mats Lillhannus, konsertvärd

Maurice Ravel (1875-1937): Gaspard de la nuit

Franz Schubert (1797-1828): Pianokvintett A-dur D. 667 ("Die Forelle") med mera

22.00 Mariehamns stadsbibliotek
Nattkonsert "Yuki-Onna" (10/15 €)

Aki Suzuki, dans

Annika Palm-Doumenge, piano

Lillemor Grüssner, berättare

Mats Lillhannus, konsertvärd

Pehr Henrik Nordgren (f. 1944): Yuki-Onna op. 31 ur sviten Kwaidan-ballader för piano med mera

LÖRDAG 9.8.2008

17.00 Hemkonsert hos Arne Selander och Benita Procopé, Norragatan 24, Mariefhamn (15/10 €)

Rody van Gemert, gitarr

Anni Haapaniemi, oboe

Jannica Gustafsson, violin

Tiila Kangas, viola

Silva Koskela, violin

Pierre Doumenge, cello

Antonín Dvořák (1841-1904): Drobnosti (Miniaturer) op. 75a för stråkktrio

Ton de Leeuw (1926-1996): Interlude för sologitarr (1984)

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791): Oboekvartett F-dur K. 370

20.00 St Görans kyrka, Mariefhamn (15/10 €), Avslutningskonsert. Jack Mattsson in memoriam. Nettointäkterna går till Jack Mattssons minnesfond.

Jannica Gustafsson, violin

Silva Koskela, violin

Tiila Kangas, viola

Pierre Doumenge, cello

Annika Palm-Doumenge, piano

Anni Haapaniemi, oboe

Christian Juslin, tenor

Markus Malmgren, orgel

Vokalensemblen Flera Röster

Lars Karlsson, konsertvärd

Jack Mattsson (1953-2007): Serenad för tenor och stråkkvartett, Sommarpsalm ur Katrina, Dockhjärta, Cavatina för oboe och piano, Dialogue for Organ, Canto Cantabile, Färdpsalm, Joy for Organ, I folkton

MÅNDAG 4.8.2008

19.00 Susanne Erikssons och Kjell Nilssons villa i Hulta, Sund

Helsinki Guitar Duo
Anni Haapaniemi, oboe
Temperakvartetten
Laura Vikman, violin
Silva Koskela, violin
Tiila Kangas, viola
Markus Hohti, cello
Lillemor Grüssner, recitation
Mats Lillhannus, konsertvärd

Gioachino Rossini (1792-1868)

Uvertyr till Den tjuvaktiga skatan (arr. Mauro Giuliani)

Benjamin Britten (1913-76)

Sex metamorfoser för oboe solo

1. Pan, who played upon the reed pipe which was Syrinx, his beloved.
2. Phaeton, who rode upon the chariot of the sun for one day and was hurled into the river Padus by a thunderbolt.
3. Niobe, who, lamenting the death of her fourteen children, was turned into a mountain.
4. Bacchus, at whose feasts is heard the noise of gagging women's tattling tongues and shouting out of boys.
5. Narcissus, who fell in love with his own image and became a flower.
6. Arethusa, who, flying from the love of Alpheus the river god, was turned into a fountain.

Paus

Witold Lutoslawski (1913-94)

Bukoliki

1. Allegro vivace
2. Allegretto sostenuto, poco rubato
3. Allegro molto
4. Andantino
5. Allegro marziale

Mauro Giuliani (1781-1829)

Le Aventure di Amore op. 116

1. L'Invito al ballo
2. L'Affetto
3. La Dichiarazione
4. Il Rifiato
5. Il Dispiacere
6. La Disperazione
7. La Partenza
8. Il Pentimento
9. Il Ritorno
10. La Pace

Antonín Dvořák (1841-1904)

Cypresser för stråkkvartett

1. Moderato (I know that on my love to thee)
2. Allegro ma non troppo (Death reigns in many a human breast)
4. Poco adagio (Never will love lead us to that happy goal)

Det italienska musiklivet var vid sekelskiftet 1800 klart och entydigt fokuserat på operakonsten. Olika musiker och tonsättare hanterade detta på olika sätt – för **Gioachino Rossini** var det ett lyckosamt förhållande, men för gitarrvirtuoserna Mauro Giuliani såg det inte lika ljus ut. Den 25-årige Rossini hade vid det skede när han skrev sin opera *Den tjuvaktiga skatan* (1817) redan en gedigen bakgrund i genren, och åtminstone en dundersuccé i form av operan *Tancredi*, skriven fyra år tidigare. Däremellan var det blandade reaktioner på hans alster, i synnerhet i Milano, där den kräsna publiken i kombination med intrigerande konkurrenter ledde till ett svalt mottagande av hans nya alster. Så icke med *Den tjuvaktiga skatan*. Och framför allt var det nog uvertyrerna som vann publikens gunst med sina karakteristiska virvlar och smittande teman.

Vid sidan av dessa stora musikaliska händelser fanns det alltså i Italien ringa intresse för sådana petitesseer som gitarrmusik. Gitarrvirtuoserna **Giuliani**, äldre samtida med Rossini, fann redan år 1806 för gott att packa ihop och söka bättre lycka på annat håll. I Wien gick det bättre och Giuliani blev under de följande åren tongivande i den starka gitarrörelsen i staden och berömd som en av de största dålevande virtuoserna på sitt instrument. Efter ett drygt decennium lämnade han dock Wien,

främst av ekonomiska orsaker, och bosatte sig åter i Italien. I Rom, där han slog sig ner, var mottagandet svalt. Däremot var hovet i Neapel mera välvilligt inställt och under det senare 1820-talet framträdde han flitigt där, ofta i duokonserter med sin dotter Emilia. Både arrangemangen av flera av Rossinis operauvertyrer och *Le Avventure di Amore* (Kärlekens äventyr), torde härstamma från den här tiden. De tio valserna i den senare bär alla namn efter olika episoder i en kärleksaffär.

Benjamin Brittens *Sex metamorfoser* efter Ovidius är fast rotade i en lång tradition av konstmusik inspirerad av den klassiska grekisk-romerska mytologin. Dessa sex små stycken som skrevs och uruppfördes år 1951 behandlar några av de mytologiska förvandlingar som Ovidius beskrev i sitt verk *Metamorfoser*. Britten tydde sig också i det praktiska utförandet till ett grepp med långa traditioner, det måleriskt beskrivande – ett grepp som kanske inte annars stod så högt i konjunktur bland 1900-talets tonsättare. Inte desto mindre är det en serie livfulla och engagerande bilder som Britten levererar, från den berömda myten om Pan som spelar på den pipa han gjort av de vassrör som tidigare varit den förtjusande nymfen Syrinx, till Arethusa, en annan nymf som för att undkomma flodguden Alphaeus närmanden blev till en källa.

Den verkliga vidden och bredden av verksamheten inom ny musik i det kalla krigets östblock har klarnat först sedan järnridåns fall, när tonsättare utan att riskera livhanken eller karriären kunde öppna sina skrivbordslådor och offentligt presentera det som de egentligen varit intresserade av de senaste decennierna. Men under den kommunistiska eran fanns det trots allt tonsättare som redan då lyckades skapa sina egna uttrycksmedel med relativt väl bevarad integritet, i ständig balansgång med myndigheter och byråkrater med handen ständigt i beredskap på "formalism"-stämpeln.

Witold Lutoslawski måste räknas till en av de mest framgångsrika i detta avseende. Han kom under 1960-talet och senare att framstå som ett av de verkligt stora namnen, också internationellt, inom den nya musiken. Detta i kontrast till de tidigaste åren efter kriget då hans första symfoni rönt officiell onåd och han valde att under några år koncentrera sig på mera oproblematiske "bruksmusik". Till denna sfär kan också pianostycket *Bukoliki* (1952, arr. viola/cello 1962) räknas. Lutoslawski utgick från fem polska folksånger i en svit med artiga bugningar mot *Bártók*. Också i detta verk finns det antika dimensioner, nämligen i titeln lånad från Vergilius' diktverk *Bucolica*. Denna titel bär konnotationer av lantligt idylliska sagor, men i själva verket kommenterade Vergilius' dagsaktuella politiska tendenser i Rom.

Antonín Dvořáks svit *Cypresser* för stråkkvartett började sitt liv som en sångcykel. När Dvořák i början av 1860-talet hade tagit steget ut i det professionella musiklivet var det under mer än ett decennium i egenskap av violaspelare och lärare, även om komponerandet gradvis tog överhanden i takt med hans växande renommé. År 1865 var han anställd vid en teaterorkester i Prag och förälskad i en ung skådespelerska och elev till honom. I detta inspirerade tillstånd skrev han under två juliveckor 18 sånger till texter ur Gustav Pflegers diktsamling *Cyprise*. Ett par decennier senare, år 1887, återvände Dvořák till sångerna, nu som etablerad och produktiv tonsättare, och gjorde arrangemang för stråkkvartett av 12 av sångerna. Dessa blev så åter liggande och publicerades först år 1921. De ursprungliga sångernas genomromantiska grundstämning lyser klart också i kvartettversionerna, vilkas bibehållna och suggestiva titlar ger musiken en anda av karaktärsstycken även om man inte känner diktförlagorna.

TISDAG 5.8.2008

12.00 Ålands sjöfartsmuseum, Mariehamn

Familjekonsert

Fri entré för alla under 18 år

Polkan går

Polkan går är en ung åländsk folkmusikensemble som leder hela familjen in i festivalstämning i polkatak. Konserten riktar sig speciellt till barn och unga.

TISDAG 5.8.2008

19.00 St Görans kyrka, Mariehamn
Öppningskonsert

Helsinki Guitar Duo
Pierre Doumenge, cello
Annika Palm-Doumenge, piano
Laura Vikman, violin
Marianna Shirinyan, piano
Mats Lillhannus, konsertvärd

Hans Werner Henze (f. 1926)

Minette, Canti e rimpianti amorosi per due chitarre
– Canzona felina e compagnola
– Minuetto di Minette
– Chanson d'Adieu
– La morte amorosa dell'eroina

Leos Janáček (1854-1928)

Pohadka (Saga)
I. Con moto
II. Con moto
III. Allegro

Tigran Mansurian (f. 1939)

Tre stycken i täta toner

Paus

Tôn Thất Tiết (f. 1933)

Les Préludes à un Dialogue

Karol Szymanowski (1882-1937)

Myter op. 30 för violin och piano
I. La Fontaine d'Arethuse
II. Narcisse
III. Dryades et Pan

Minette, Canti e rimpianti amorosi per due chitarre (Sånger och kärlekssorger för två gitarrer) är en svit sammansatt av musik ur **Hans Werner Henzes** opera *The English Cat*. Operans hjältinga, Minette är en godhjärtad bondkatt, som tillsammans med sin syster Babette flyttar till London. I denna allegoriska historia visar sig staden som en plats där nästan alla figurer lider av egenkärlek och penninglystnad. Henzes originella kompositionsstil drar influenser från den tyska barocken och den symfoniska traditionen, tvärt emot sin tids allmänna trender, och förenar dem med moderna kompositionstekniker. Materialet till Minette-sviten för två gitarrer utgörs av Minettes arior. Hjältinnans kattlika och lantliga melodier och tonala harmonier verkar att oavbrutet konfronteras med yttervärldens dissonanser och fador. Hotbilderna förverkligas slutligen – Minette kastas i och förs bort av Themsen. På sin färd mot döden tar hon ett gripande farväl av världen.

När det talas om nationalromantik i musiken brukar **Leos Janáček**s namn dyka upp bland de främsta. Nationalromantik är nu ett ganska svårdefinierat fält, men visst är det sant att Janáček växte in och utbildades in i en romantisk tradition. Tidigt i sitt vuxna liv inspirerades han av sin landsman Dvořák och kom sedermera att forska flitigt i framförallt moravisk folkmusik och -diktning, vilket lämnade tydliga spår i hans musikaliska alster. Men framförallt är det för

Janáček's personligt klingande balansgång i det senromantiska Europas konfliktfyllda färd mot modernism och atonalitet som har gjort honom till ett namn att räkna bland de största. Janáček sökte nya vägar han också, likt Schönberg och andra, men i stället för att blindhoppa ut ur tonalitetsbekanta hage fann han alternativa mönster bland annat just i folkmusiken, något som i princip gjorde honom själsligen mera besläktad med den franska modernismen än med utvecklingen i det närbelägna Wien. *Pohadka* för cello och piano skrevs år 1910 och är en fri tolkning av en gammal rysk saga som handlar om tsar Ivans åtta månader av resor och äventyr. Sagans inflytande är inte direkt uppenbart i denna lyriska dialog mellan cellon och pianot men den emotionella laddningen i verket bådade för en framgång som varat långt förbi uruppförandet.

Efter en tidig barndom i födelselandet Libanon flyttade **Tigran Mansurian** med sin familj år 1947 till Armenien, där han fick sin utbildning vid Jerevans musikakademi. Han kom med åren att skapa ett betydelsefullt internationellt kontaktnätverk via framstående musiker och tonsättare som Valentin Silvestrov, Arvo Pärt och Alfred Schnittke. Samtidigt har han via ett kontinuerligt arbete som lärare i komposition utövat ett starkt inflytande på musiklivet i Armenien. Mansurian blev tidigt intresserad av serialism, något som framförallt färgar hans tidigare verk. Efterhand har också armenisk

traditionell musik kommit att bli allt mera central i hans skapande. Under 1970-talet uppehöll Mansurian sig, framförallt i sina verk för solopiano, vid en seriellt upplagd kompositionsstil med likheter med Pierre Boulez och Anton Weberns pointillistiska

verk. Dessa drag kan också urskiljas i Tre stycken i täta toner, komponerade år 1979.

Tôn Thât Tiêt föddes år 1933 i Huê i Vietnam. Han flyttade till Paris år 1958 för att studera komposition under ledning av Jean Rivier och André Jolivet. Efter att ha

St Görans kyrka i Mariehamn.

bekantat sig med serialismen började han så småningom utveckla sin egen stil i vilken post-Webernska tekniker och österländskt tänkande förenas. I sina kompositioner strävar Tôñ Thât Tiêt efter att återuppväcka andan i den traditionella vietnamesiska, och isynnerhet den forna huvudstaden Huê's hovmusik. I Fjärran Östern är filosofisk kontemplation alltid en del av musiken, liksom alla konstarter. Les Préludes à un Dialogue består av fem preludier. I de rytmiska avsnitten hörs influenserna från hovmusiken i Huê; ett typiskt drag är en upprepad ton eller ett rytmiskt mönster runt vilka improvisatoriska element byggs upp. Det tredje preludiet innehåller långa meditativa avsnitt i vilka tonen g klingar igen och igen. Den här tonen, som är närvarande i alla Tôñ Thât Tiêt's verk, symboliserar "den kosmiska anden som föder världen". Det fjärde preludiet balanserar runt ett f som upprepas i trioler. Denna ton representerar "världen och centret", en idé som är nära besläktad med tanken om den gyllene medelvägen.

Stor stolthet och självmedvetenhet präglar **Karol Szymanowski's** egna omdömen om sitt verk Myter op. 30, skrivet år 1915. Och det hade han nog fog för, även om man inte får underlåta att nämna också violinisten Pawel Kochanskis centrala betydelse för verkets tillkomst. Szymanowski

hade vid den här tiden börjat utforska de harmoniska och uttrycksmässiga möjligheter som den franska impressionismen erbjöd, något som följer lyssnaren genom verket ända från pianots första, flödande tonsvall i inledningssatsen. Men framförallt handlar det här verket om violinen och den mångfald av speltekniska finesser som Szymanowski i samråd med Kochanski inkorporerade, bl.a. flageolettoner, simultana pizzicati och stråkdirag, tremoli, glissandi och till och med kvartstoner i tredje satsen. "Pawelek och jag skapade en ny stil för violinen [...], verkligt epokgörande." skrev Szymanowski senare i ett brev. Det är inte tomt skryt, för exempelvis Bårtök tog djupa intryck av verket och Prokofjev blev så tagen av Kochanskis framförande att han kom att konsultera denne i komponerandet av sin egen första violinkonsert.

Myter är, med undantag för sista satsen, inga dramatiskt uppbyggda förlopp, utan snarare, i enlighet med de estetiska ideal Szymanowski anammade, inblickar i och uttryck för specifika stämningar, ögonblicksbilder, i de mytologiska landskapen; nymfen Arethusa, som förvandlats till en flödande källa och Narcissus som förlorat sig i sin egen spegelbild i en skogssjös stilla vattenyta och förvandlats till en blomma. Tredje satsen är mera lineärt upplagd, som en klassisk historia.

ONSDAG 6.8.2008

12.00 St Görans kyrka, Mariehamn

Anni Haapaniemi, oboe
Marianna Shirinyan, piano
Annika Palm-Doumenge, piano
Tiila Kangas, viola
Pierre Doumenge, cello
Mats Lillhannus, konsertvärd

Toivo Kuula (1883-1918)

Satu illasta op. 2 nr 4

Robert Schumann (1810-1856)

Tre romanser för oboe och piano op. 94

Toivo Kuula (1883-1918)

Sagobilder op. 19

I. Andante semplice

II. Presto – Andante tranquillo

III. Tranquillamente

Carl Nielsen (1865-1931)

2 Fantasistycken för oboe och piano op.2

I. Romance. Andante con duolo

II. Humoresque. Allegro scherzando

Robert Schumann (1810-1856)

Fantasiestücke för cello och piano op. 73

I. Zart und mit Ausdruck

II. Lebhaft, leicht

III. Rasch und mit Feuer

Vem vet vart **Toivo Kuula** skulle ha fört sin musik om han hade fått leva ett fullängd liv? När han miste sitt liv för en kula i Viborg år 1918, endast 34 år gammal, hade han praktiskt taget precis kommit igång på allvar med sin tonsättarkarriär. Detta sägs inte som ett förringande av vad han hann med under sin livstid, utan i vemod över att fortsättning saknas. Från knapra hemförhållanden i Vasa kom han via studier i Helsingfors (avbrutna av ekonomisk nöd men återupptagna med benäget stöd av Martin Wegelius, Selim Palmgren och självaste Sibelius), studieperioder i Italien, Tyskland och framförallt Paris att för sina samtida landsmän framstå som något av det viktigaste som hänt Finlands musikliv sedan gamle Jannes inmarsch ett par decennier tidigare. Ett brev som han skrev hem till kollegan Mardetoja, som ville ha råd för sina kommande utlandsstudier, avslöjar mycket om Kuulas inställning till de musikaliska trenderna. Han inleder med att bestämt avråda från att åka till Italien, "det är de vackra kvinnornas land, men musikens grav". Sedan avfärdar han den tyska musiken som tung, våldsam och stelt teoretisk, för att så mynna ut i en lång lovprisning över det musikaliska klimatet i Paris, där sensuell ny musik av

Fauré, Chausson, Debussy och Dukas flitigt serveras och avnjuts.

Det korta stycket Satu illasta (Sagan om kvällen) härstammar troligen från år 1905, före Kuulas andra studieperiod och är en mycket enkel och stämningsfullt liedaktig komposition för viola och piano. Formen är klar på gränsen till schematisk; vemodig och trevande inledning med charmerande unisonoavsnitt, ljusare och raskare mittdel och så en återgång till inledningens stämningar.

En betydligt mera ambitiös Kuula möter oss i Sagobilder; komponerade i Berlin år 1912. Framför allt är det i den tekniskt krävande andra satsen som något av intrycken från Paris lyser igenom, med snabbt porlande melodier och ett alternerande mellan heltonsskalor och molltonalitet. I de övriga satserna är både det harmoniska och det formella tänkandet mera traditionellt. Konkreta sagor finns i bakgrunden: första satsen bygger på en berättelse ur Aleksis Kivis Sju bröder; om en hare som med moderns varningar och råd blir sänd ut i världen, medan de två senare satserna utgår från Kuulas egna historier; om troll och en ensam skogsstjärna respektive. Men som i den impressionistiska musiken är förlagorna mera stämningsskapande än konkret återberättade.

För **Robert Schumann** var året 1849 ett av de mest produktiva i hans liv – trots oroligheterna i Dresden vilka tvingat Wagner på flykt och vilka föranledde Schumann själv att bosätta sig på landsorten en bit utanför staden och trots hans vacklande fysiska och psykiska hälsa. Men under detta år upplevde han alltså ett rejält uppsving och skrev bland mycket annat en hel rad verk för soloinstrument med pianoackompanjering, inom ramarna för vilka han började experimentera med nya klangfärger. Denna tendens skulle sedan förstärkas under hans sista år i livet och har föranlett vissa att tala om en konstnärlig nedgång börjande under år 1850. De tre romanserna i op. 94, skrivna för oboe och piano men med också andra instrumenteringar godkända, representerar ändå Schumann på sitt allra mest lyriska humör. Liedens värld är aldrig långt borta. Samma kommentar kan för övrigt gälla också de tre Fantasistyckena i op. 73, komponerade under samma produktiva år. Också här ser vi den pragmatiska Schumann i arbete; op. 73 skrevs ursprungligen för klarinett och piano, men han meddelade också att både violin och cello var gångbara för solopartiet. Titeln knyter verket till den mest genomromantiska av idéer; den om musiken som en överjordisk och mystisk entitet som tonsättaren öppnar sitt medvetande inför och låter flöda ut på notpappret. Denna tanke tilltalade nog Schumann mycket eftersom han använde den här titeln på flera verk.

Den unge **Carl Nielsens** liv i Köpenhamn på 1880-talet motsvarade på många sätt schablonbilden av en begynnande karriär som tonsättare. Som tonåring började han studera vid Köpenhamns konservatorium med violin som huvudämne och komponerandet som sidosyssla. De ekonomiska realiteterna för unga tonsättare gjorde att Nielsen också efter avslutade studier en tid framöver i första hand livnärde sig som violinist – han fick år 1889 en plats i andraviolinsektionen i Kungliga kapellet. Detta var alltså nödvändigt trots det bejublade uruppförandet av hans opus 1, Svit för stråkar, vid Tivoli året innan. I orkesterledet lärde han känna många framstående musiker som senare skulle komma att uppföra hans musik. Bland annat oboesektionen var framstående och inspirerade Nielsen till att komponera sitt opus 2, Två fantasistycken, redan år 1889. En av oboisterna, Olivo Krause, uruppförde sedan verket vid Kungliga kapellets kamarmusiksoaré i mars 1891.

ONSDAG 6.8.2008

19.00 Finströms kyrka

Temperakvartetten

Laura Vikman, violin

Silva Koskela, violin

Tiila Kangas, viola

Markus Hohti, cello

Bach – Mozart

3 fugor för stråkkvartett K. 405

Pehr Henrik Nordgren (f. 1944)

Stråkkvartett nr 11 (2008)

I. Prelude (Tranquillo)

II. Rondo (Flessibile)

III. Lamentations (Adagio)

IV. Postludio (Pietoso)

Paus

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Stråkkvartett B-dur K. 458 ("Jakten")

1. Allegro vivace assai

2. Menuetto. Moderato

3. Adagio

4. Allegro assai

När **Wolfgang Amadeus Mozart** år 1781 slutligt hade fått nog av biskopshovet i Salzburg (och väl också gjort sig själv till en omöjlig arbetstagare på grund av sina ständiga resor) och slog sig ner i Wien kom han snabbt i kontakt med en rad inflytelserika personer som gärna understödde den unga begåvningen. Bland hans regelbundna aktiviteter fanns söndagsbjudningarna hemma hos baron Gottfried van Swieten, där det musicerades flitigt, men det enda som (enligt Mozarts rapport hem till sin fader) tolererades var musik av Bach och Händel. Mozart hade säkerligen konfronterats med Bachs fugor redan långt tidigare, men det var antagligen den här intensiva exponeringen som inspirerade honom att arrangera några preludier och fugor för stråktrio och -kvartett. Men Mozarts handstil sträckte sig inte bara till överflyttandet av stämmor från klaverpartitur till stråkpärtier, utan han modifierade med varsam hand stämföringar och harmonier så att de bättre passade för stråkinstrumenten och i viss mån de estetiska värderingar som han närde.

År 1785 publicerades sex stråkkvartetter av Mozart med en dedikation till Joseph Haydn. Mozart beskriver dem som sina barn, ett resultat av hårt och omsorgsfullt arbete. Man förstår uttrycket givet Haydns position som obestridlig mästare i kvartettgenren i musiklivet i Wien vid den här tiden. Men det är värt att notera att be-

undran skulle komma att bli ömsesidig: den äldre mästaren uttryckte djup aktning för Mozarts kompositioner och skulle i sin tur komma att dedicera verk till Mozart! Stråkkvartett i B-dur K. 458, den fjärde i serien, har fått sitt smeknamn "Jakten" utgående från första satsen med sina muntra och jakthornslänkande motiv. Det är lätt att glida med i tankegången om ett jaktsällskap på sina hästar ackompanjerade av hornstötter, även om smeknamnet är av senare datum än själva kvartetten och icke sanktionerad av Mozart själv. Men om man väljer att följa den här vägen in i stycket får man bereda sig på en överraskande vändning i codan: tre dramatiska ackord får det goda jakthumöret ur balans. Vad händer? Kommer räven undan, stegrar sig hästarna...? Nå, jakthornen återvänder till sist. Slutet gott, allting gott. Menuetten är ett dansant interludium som inte heller saknar sina små skiftningar av smolk i glädjebägaren, men den verkliga känslöyttringen följer i den vilsamt långtande adagiosatsen med sina charmerande dialoger mellan violinen och cellon. Finalen återgår sedan till de hurtiga sentimenten från inledningen.

Pehr Henrik Nordgren har under årens lopp kommit att i allt högre grad tillägna sig stråkkvartettens format och han har i den processen också blivit den kanske främsta kvartettkompositören i Finland. Nordgrens estetik placerar in stråkkvartetterna som en fortsättning på den stora kvartettrationen från Beethoven till

Sjostakovitj. Ett led i den här utvecklingen är också samarbetet med Temperakvartetten vilket blivit mycket fruktbart (de tre senaste kvartetterna, inklusive nr 11 är alla tillägnade ensemblen). Nordgren har under hela sin karriär gjort sig känd för att odogmatiskt använda sig av ingredienser och influenser från så skilda håll som serialism, finländsk folkmusik och japansk traditionell musik. Han talar konsekvent emot effekter för deras egen skull och strikta formella gränsdragningar. "Musiken är inte bara en konstruktion. Om örat bara förväntas ta emot tekniska finesser utan inneboende budskap, så förlorar musiken sin mening".

I Stråkkvartett nr 11 knyter Nordgren band till flera av sina tidigare verk, både genom direkta citat och genom utvecklande av likartade gester och inslag. Sålunda använder han sig exempelvis i första satsen av den klangliga effekten av instrumentstämda i olika tonlägen: inledningen karakteriseras av fritt klingande strängar, men första violinen ligger en halvton högre. I Rondo-satsen återanvänds byggstenar helt enligt rubriken, men på ett friare, litet mera nyckfullt sätt än i en traditionell rondoform. En länk till fjärde symfonin kommer i tredje satsen, där ett koraltema och ett ingermanländskt gråtkvåde kombineras. Här är effekten betydligt mera stillsam än i symfonin. Sista satsen, slutligen, är en musikalisk slutpunkt, livets ände. "Den arma människan förlänas nåd".

Temperakvartetten i Finströms kyrka 2006.
Foto: Robert Jansson.

ONSDAG 6.8.2008

22.00 Sjökvarteret, Mariehamn (Hiroshimadagen)

Aki Suzuki, dans
Helsinki Guitar Duo
Mikko Ikäheimo
Rody van Gemert

Rijndert van Woudenberg (f. 1967)

Ton

Toru Takemitsu (1930-1996)

A Boy Named Hiroshima (version för en gitarr arr. Mikko Ikäheimo)

Federico Mompou (1893-1987)

Cuna

Minoru Miki (f. 1930)

A Young Sprout (arr. Leo Brouwer)

Michio Miyagi (1894-1956)

The Sea in Spring (arr. Rody van Gemert)

Toru Takemitsu (1930-1996)

All in Twilight part IV

A Boy Named Hiroshima (originalversion för två gitarrer)

Bad Boy

Ton är den tredje satsen i verket *Everything but the City* skrivet år 2003 av den nederländske tonsättaren **Rijndert van Woudenberg** på beställning av Helsinki Guitar Duo. Verket som helhet tar sin tematik från motsättningarna mellan urbanismen och naturen. I de övriga satserna färdas man från öppna och tysta finska landskap via stadens hektiska liv till tärnans akrobatiska flykt. Ton, verkets tredje sats, har undertiteln *Requiem* och är tillägnad Rody van Gemerts far Ton van Gemert, som dog medan han simmade i Nordsjön. Satsen symboliserar havet och oändligheten, men också harmonin i att bli en del av något mycket större än vi enskilda människor.

A Boy Named Hiroshima är musik från en film med samma namn (*Hiroshima to iu Na no Shonen* regisserad av Youshiya Sugata 1987). Det här annars så vackra och fridfulla verket får en sorgsen och hotande nyans av det faktum att den atombomb som under andra världskriget fälldes över Hiroshima bar kodnamnet *Little Boy*.

Federico Mompou i Dencausse föddes i Barcelonas teaterdistrikt *El Paralel*. Hans barndom färgades av såväl varietéforeställningar som stämningen i farfaderns klockgjuteri. Mompous första framträdande som pianist år 1908 föutspådde en lysande karriär. Han fann emellertid sin sanna kallelse ett år senare vid en konsert där Gabriel Fauré framförde sina egna verk. Den fran-

ske mästarens fenomenala känslighet och klang öppnade en värld av nya möjligheter för den unge Mompou, som genast beslöt sig för att viga sitt liv åt komponerandet. Största delen av hans produktion består av miniatyrer för piano och sånger och båda dessa element har influerat hans *Suite Compostelana*, ett av hans två verk för gitarr. Verket är en hedersbetygelse till Santiago de Compostela, den berömda vallfärdsorten där aposteln Jakob enligt legenden ligger begravd. Satsen *Cuna* (vaggång) ur detta verk är en charmerande enkel och mild gungande komposition som i mitten förbyts i ett folklorefärgat interludium.

Minoru Mikis verk *A Young Sprout* (Ett ungt skott) från år 1972 skrevs ursprungligen för det japanska stränginstrumentet *koto*. Fyra år senare publicerades verket i en större helhet, *Ballader för solokoto*. Delarna beskriver årstidernas växlingar och *A Young Sprout* är det första stycket i den avdelning som behandlar våren. Dess ursprungliga japanska namn, *Mebae*, kan också tolkas som "känslan som växer i hjärtat", exempelvis den unga kärlekens vaknande eller aningen om vårens ankomst efter den mörka vintern. Styckets namn hänvisar till något skört, rent och nyfött som samtidigt är fullt av kraft och energi att växa, som växtens knopp.

Minoru Mikis produktion omfattar flera operor, orkesterverk, kammarmusik och musik för japanska traditionella instrument.

Sjökvarteret i Mariehamn.

A Young Sprout har arrangerats av den kubanske tonsättaren och gitarristen Leo Brouwer.

Michio Miyagis *The Sea in Spring* komponerades år 1927 och den är för japanerna lika välbekant som exempelvis Sibelius *Valse triste* är för finländare. Verket skrevs som en duo för koto och shakuhachi, japansk bambuflöjt. Miyagi, som var blind från födseln, komponerade verket på våren medan han reste på ett fartyg vid Tomonourakusten, inspirerad av vattnets rörelser och havets ljudlandskap. I Miyagis musik finns rikligt med västerländska influenser. Han var den första kompositör och uttolkaren av kotomusik som var hem-

mastadd både i japansk och västerländsk musiktradition. Han dog i en tågolycka år 1956.

Toru Takemitsus *Bad Boy* är musik ur filmen *Furyo Shonen* regisserad av Sumusu Han. Det är frågan om en dokumentärfilm om problemungdomar vilken grundar sig på anteckningar gjorda av pojkar på ett skolhem. Takemitsu arrangerade musiken till ett konsertstycke för tre gitarrer år 1969 och gav verket först namnet *Flower of Summer* med hänvisning till dess lätta karaktär, som kan ses som en beskrivning av den bekymmerslösa ungdomen. Först senare döpte han om verket till dess nuvarande namn.

TORSDAG 7.8.2008

12.00 St Görans kyrka, Mariehamn

Marianna Shirinyan, piano

Temperakvartetten

Laura Vikman, violin

Silva Koskela, violin

Tiila Kangas, viola

Markus Hohti, cello

Mats Lillhannus, konsertvärd

Antonín Dvořák (1841-1904)

Cypresser för stråkkvartett

9. Moderato (Thou only dear one, but for thee)

I 1. Allegro scherzando (Nature lies peacefully in slumber and dreams)

I 2. Allegro animato (You ask why my songs)

Pianokvintett A-dur op. 81

I. Allegro, ma non tanto

II. Dumka: Andante con moto

III. Scherzo (Furiant): Molto vivace

IV. Finale: Allegro

Antonín Dvořáks svit *Cypresser* för stråkkvartett började sitt liv som en sångcykel. När Dvořák i början av 1860-talet hade tagit steget ut i det professionella musikalivet var det under mer än ett decennium i egenskap av violaspelare och lärare, även om komponerandet gradvis tog överhanden i takt med hans växande renommé. År 1865 var han anställd vid en teaterorkester i Prag och förälskad i en ung skådespelerska och elev till honom. I detta inspirerade tillstånd skrev han under två julveckor 18 sånger till texter ur Gustav Pflegers diktsamling *Cyprise*. Ett par decennier senare, år 1887, återvände Dvořák till sångerna, nu som etablerad och produktiv tonsättare, och gjorde arrangemang för stråkkvartett av 12 av sångerna. Dessa blev så åter liggande och publicerades först år 1921. De ursprungliga sångernas genomromantiska grundstämning lyser klart också i kvartettversionerna, vilkas bibehållna och suggestiva titlar ger musiken en anda av karaktärsstycken även om man inte känner diktförlagorna.

Pianokvintetten op. 81 var Antonín Dvořáks andra exkursion i genren; år 1872 hade han komponerat en kvintett op. 5, som framfördes vid en matiné i Prag samma år. Dvořák var i det långa loppet ändå inte nöjd med sitt verk och år 1887 beslöt

han att revidera kvintetten. Under de femton år som gått hade Dvořák utvecklats från ung tonsättare som aktivt söker sina former till en fullfjädrad och internationellt erkänd mästare. Samtidigt som han arbetade med revisionen började han skriva en helt ny kvintett, i samma tonart som den första, som skulle få opusnumret 81. Den här senare pianokvintetten har kommit att totalt överskugga sin föregångare och räknas allmänt som en av de främsta i genren överhuvudtaget.

Första satsen börjar lurigt med ett långsamt och lyriskt tema i cello, men satsens allegronatur tar raskt över. Dvořák växlar friskt mellan dur och moll och stämningar från vemod till jublande glädje. I andra satsen, benämnd *Dumka* efter en traditionell tjeckisk vemodig sångtyp, visar sig Dvořák från sin allra mest melodiöst känsliga sida med ett smittande tema från violan som återkommer genom hela satsen. Korta avsnitt av raskare och muntra tongångar avbryter melankolin. Tredje satsen bär också namn efter en traditionell musikform, den här gången den böhmiska dansen *Furiant*. Dvořáks musik bär emellertid bara helt allmänna och vaga kopplingar till folkdanserna med samma namn. Sista satsen är ett livfullt rondo.

TORS DAG 7.8.2008

19.00 Kastelholms slott, Sund

Flow My Tears – engelska och franska lutsånger från 1600-talets början

Tuuli Lindeberg, sopran

Eero Palviainen, luta

Anon. (arr. Jean-Baptiste Besard, 1567-1625)

Ma belle si ton ame

John Dowland (1563-1626)

Come away, sweet love

All ye, whom love or fortune

Francis Cutting (verksam 1583-1603?)

Galliard

Pierre Guédron (1565-1621)

Lors que Léandre

Antoine Boësset (1586-1643)

Plaignez la rigueur de mon sort

John Dowland (1563-1626)

Sweet, stay awhile

Flow my tears

Jean Boyer (början av 1600-talet)

Sombre forest, noires vallées

Jean-Baptiste Boësset (1614-1685)

Que Philis a l'esprit léger

John Dowland (1563-1626)

Flow not so fast ye fountains

Sorrow, stay

Pavane "Une jeune fillette"

Etienne Moulinié (ca 1600-1670)

Paisible et ténébreuse nuit

John Dowland (1563-1626)

Weep you no more

Come, heavy sleep

Lutan var ett av 1500-talets mest betydande och populära instrument. Mängder av musik skrevs för luta, bl.a. variationer; preludier; danser; fantasier och arrangemang av vokalverk och solosånger. Studier i lutspel var rentav en del av de högre ståndens bildningsideal. Lutan var då också det naturligaste ackompanjemangs-instrumentet för sång, precis som pianot blev det på 1800-talet och gitarren för dagens lätta musik. Lutsångerna var den mest omtyckta genren inom världslig musik i Europa kring sekelskiftet 1600. Estetiken i musik och texter speglar sin tids sedvänjor och värderingar: Naturbeskrivningar; herderomantik och antikens mytologi var populära ämnen i lutsångerna. Texterna är ofta strofiska, till känslolinnehållet starkt överdrivna, och handlar nästan alltid om kärlek – den må så vara lovprisande, lycklig, melankolisk, oförnuftig eller slitande. Föremålet för kärleken liknas ofta vid solen eller ett altare vid vilket berättaren avslöjar sina känslor. De här sångerna framfördes exempelvis vid mindre evenemang vid hoven, ofta av sångaren-tonsättaren som ackompanjerade sig själv, men också hemmamusicerande var populärt.

I Frankrike bar lutsångerna sina egna nationella särdrag och eget namn, *airs de cour* (hovsånger). I motsats till den mycket expressiva monodi- och madrigalkonst som odlades i Italien i början av 1600-talet, är *airs de cour*-sångerna musikaliskt lätt-tillgängliga och till uttrycket rentav svala.

Melodierna rör sig i relativt små ramar; texturen är homofon och skarpare dissonanser eller kromatik förekommer sällan. De som dramförde dessa *airs de cour* hade emellertid stora friheter att improvisera och ornamentera på basen av notbilden. Det här var; förutom önskvärt, också ett prov på musikerns skicklighet och stilkänsla.

De *airs de cour* som bevarats i tryck för eftervärlden har i regel producerats av tonsättare verksamma vid hoven, men man vet att *airs de cour*-komponerande också var en hobby för många medlemmar av hoven. Tonsättarna skrev egna nya sånger; men de arrangerade också populära folksånger med nya texter. Bland de mest betydelsefulla *airs de cour*-tonsättarna var **Pierre Guédrón** som verkade vid Ludvig XIII:s hov åren 1613-1620, hans efterträdare och svärson **Antoine Boësset**, hovtjänst 1602-1643, samt dennes son **Jean-Baptiste Boësset**. Det var vanligt att musikeryrket gick i arv från generation till generation och sålunda bevarades många stilistiska drag i musiken som traderad kunskap och förändrades bara litet under decenniernas gång. Förutom de ovannämnda var också **Etienne Moulinié**, som tjänstgjorde hos Ludvig XIII:s bror Gaston d'Orléans, en viktig *airs de cour*-tonsättare.

John Dowland var sin tids stora förnyare av engelsk lut- och sångkonst. I slutet av 1500-talet började den världsliga konstmusiken i England göras mera mångsidig och blev allt mera populär; till stor del tack vare

just John Dowlands komponerande. Han var den första engelska sångtösetare vars alster gavs ut i tryck (First Booke of Ayres, 1597). Samlingen blev så populär att det gjordes tiotals nytryck under de följande decennierna. Dowland lyckades i sina sånger förena den folkliga balladkonstens, den medryckande dansmusikens, den gamba-ackompanjerade consortsångens och den dramatiska madrigalens egenskaper på ett helt nytt sätt. Dowlands sånger är i allmänhet strofiska och till stämningen

antingen melankoliska, bittra och hopplösa, eller insmickrande och erotiska. Texturen är i viss mån polyfon och dissonanser förekommer där texten motiverar det, vid expressiva ord eller smärtsamma meningar. Dowlands sånger fascinerar genom sin avvägda enkelhet och sin tidlösa känslighet. Intimiteten och barheten i deras texter bjuder lyssnaren att komma nära, på en resa till en förfluten värld. (Text Tuuli Lindeberg, översättning Mats Lillhannus)

Kastelholms slott.

TORSDAG 7.8.2008

22.00 Kvarnbo Gästhem, Saltvik

Helsinki Guitar Duo

Mikko Ikäheimo

Rody van Gemert

Jannica Gustafsson, violin

Pierre Doumenge, cello

Temperakvartetten

Laura Vikman, violin

Silva Koskela, violin

Tiila Kangas, viola

Markus Hohti, cello

Mikko Ikäheimo, barockgitarr

Mats Lillhannus, konsertvärd

Gioachino Rossini (1792-1868)

Uvertyr till Barberaren i Sevilla (arr. för gitarrduo Giuliani)

Hans Werner Henze (f. 1926)

Fairy Tale Pictures för gitarrduo

Antonín Dvořák (1841-1904)

Cypresser för stråkkvartett

5. Andante (The old letter in my book)

7. Andante con moto (I wander oft past yonder house)

10. Andante maestoso (There stands an ancient crag)

Gaspar Sanz (1640-1710)

Españoletas och Zarabanda Española

Maurice Ravel (1875-1937)

Sonat för violin och cello

I. Allegro

II. Très vif

III. Lent

IV. Vif, avec entrain

Italien var operan på 1800-talet den mest populära musikformen och en stor del av äran för det går till **Gioachino Rossini**. Han vann en unik berömmelse både hemma i Italien och ute i Europa. Hans operauvertyr var effektiv: en långsam inledning, vackra och lekfulla melodier, sedan en snabb avdelning följt av en ännu snabbare och så kulminerar allt i ett ojämförbart crescendo. Inget under alltså att gitarrvirtuosen och tonsättaren Mauro Giuliani arrangerade flera av Rossinis uvertyrer för två gitarrer.

Rossinis bohemiska livsstil och kompositionsarbete har lett till många anekdoter. Han ska ha sagt att "Det lönar sig att vänta (kompositionens färdigställande) till kvällen innan premiären, för inget eldar på inspirationen såsom tvång – det må så vara renskrivaren som väntar på ditt partitur eller teaterdirektören som rivande sitt hår vankar av och an. På min tid var alla Italiens impresarier flintskalliga trettioåringar..."

Man vet att Rossini skrev sin mest kända opera Barberaren i Sevilla på mycket kort tid år 1816, eftersom han, som vanligt, var sent ute. En del källor talar om en vecka, andra om två. Han komponerade i sitt sovrum med bara morgonrocken på. Uvertyren hade han redan använt i två tidigare operor. Att Rossini under kompositionsarbetet inte rakade sig väckte en del uppmärksamhet. Tonsättaren poängterade att han i så fall hade varit tvungen att gå ut och operan hade inte blivit klar i tid.

Gaspar Sanz har efterlämnat ett av de mest betydelsefulla monumenten över barockgitarrren i form av den didaktiska samlingen Instruccion de Musica sobre la Guitarra Española. Om honom själv är det inte så mycket man kan säga med någon större säkerhet. Efter studier och examen i teologi vid universitetet i Salamanca färdades han till Italien för att förkovra sig musikaliskt. Där konfronterades han med lokala gitarrvirtuoser såsom Foscarini, Kapsperger och Corbetta, samtidigt som han kunde konstatera att någon ordentlig handledning i tryckt form för komponerande och framförande av musik på gitarr inte stod att finna. Alltså skrev han en.

Instruccion de Musica utgör en oerhört värdefull inblick i speltekniker och stilistiska drag i barockgitarr; men verket innehåller också en betydande mängd musik i sin egen rätt, i synnerhet i de senare och mera avancerade delarna. Mycket av den här musiken bär en tydlig prägel av den spanska folkliga traditionen. Zarabanda, exempelvis, är en dans som man antar ursprungligen härstammar från Latinamerika, men som blev mycket populär i Spanien, trots att dansens utmanande rörelser föranledde upprepade förbud mot att dansa den offentligt – "uppfunnen i Helvetet" var Cervantes' omdöme om dansen.

Pollicino, en del av **Hans Werner Henzes** stora produktion, är en Spieloper avsedd att framföras av barn och amatörmusiker. Henze skrev verket för Montepulciano Cantiere, en sommarfestival som han grundade i Siena i Italien på 1970-talet. Verket Three Fairy Tales härstammar från tre interludier i Pollicino. Arrangemanget för gitarrduo är gjort av gitarristen Jürgen Rück i samarbete med tonsättaren.

År 1920, efter Claude Debussys död två år tidigare, framstod **Maurice Ravel** som den främste, mest profilerade tonsättaren i Frankrike. Detta trots hans säregna väg till tonsättaryrket via problemfyllda studier och ständiga motgångar i tävlingar; en konsekvent vägran att inordnas i fack och stilriktningar. Liksom Debussy brukar han ofta schematiskt placeras in under impressionismen, men i Ravels fall är termen ännu mera problematisk och förenklande än gällande den äldre kollegan. Ravels egensinnighet och metodiskhet i komponerandet förlänade honom också en del ringaktning – Stravinskij kallade honom ”den schweiziska urmakaren” med hänvisning till hans fanatiskt noggranna orkestreringsarbete (men också till hans släktbakgrund). 1920 hade Ravel vidtalats för att komponera ett verk till en minneskonsert för Debussy och det var med den beställningen för ögonen som han började arbeta med första satsen till det som under de följande 18 månaderna svällde ut till sonaten för violin och cello. Valet av instrumentering och format var utmanande på gränsen till dödsförakt; ett verk i fyra satser för bara två melodiinstrument ställer stora krav både på tonsättarens uppfinningsrikedom och sinne för helhetslinjer och det är inte förvånande att arbetet tog länge. Men i slutändan blev detta ett av de verk som Ravel var mest stolt över; en vändpunkt i hans tonsättarbana. Redan i verkets första satser ger Ravel prov på sin skenbart simpla snillrikedom i

En annorlunda
blombutik.

CITY
BLOMMOR

Torggatan 5, tel. 16 388.
cityblommor@aland.net
Öppet: vard. 8.30–18.00,
torsd 8.30–20.00, lörd 10.00–15.00

det att det är violinen som utgör ackompanjemang för en flödande cellomelodi, inte tvärtom. Rollerna byts emellertid snart ut och utformas till en lättsam och skir dialog mellan instrumenten. Mera krut blir det sedan i andra satsen där drivkraften utgörs av närmast lokomotivgående ostinati – Ravel uttryckte ofta en fascination över den inneboende musiken och rytmerna i industrins maskinerier. Tredje satsen börjar som en lyrisk vokalis, men dramatiken är inte heller här långt borta. Ravel avslutar så verket med en livfullt energisk final kring ett trallande muntert huvudmotiv.

Antonín Dvořáks svit Cypresser för stråkkvartett började sitt liv som en sångcykel. När Dvořák i början av 1860-talet hade tagit steget ut i det professionella musiklivet var det under mer än ett decennium i egenskap av violaspelare och lärare, även om komponerandet gradvis tog överhanden i takt med hans växande renommé. År 1865 var han anställd vid en teaterorkester i Prag och förälskad i en ung skådespelerska och elev till honom. I detta inspirerade tillstånd skrev han under två juliveckor 18 sånger till texter ur Gustav Pflegers diktsamling Cypriise. Ett par decennier senare, år 1887, återvände Dvořák till sångerna, nu som etablerad och produktiv tonsättare, och gjorde arrangemang för stråkkvartett av 12 av sångerna. Dessa blev så åter liggande och publicerades först år 1921. De ursprungliga sångernas genomromantiska grundstämning lyser klart också i kvartettversionerna, vilkas bibehållna och suggestiva titlar ger musiken en anda av karaktärsstycken även om man inte känner diktförlagorna.

FREDAG 8.8.2008

18.00 St Görans kyrka, Mariehamn
"Katrina All Stars"

Anni Haapaniemi, oboe
Jannica Gustafsson, violin
Pierre Doumenge, cello
Annika Palm-Doumenge, piano
Marianna Shirinyan, piano
Maria Johansson, kontrabas
Tiila Kangas, viola
Lillemor Grüssner, recitation
Rody van Gemert, gitarr
Mats Lillhannus, konsertvärd

Maurice Ravel (1875-1937)

Gaspard de la nuit

Franz Schubert (1797-1828)

Pianokvintett A-dur D. 667 ("Die Forelle")

samt många överraskningar med veckans artister

Konserten har två pauser och är cirka två och en halv timme lång.

Franz Schuberts öde som tonsättare upphör inte att förundra; denne oerhört produktive och inom vissa genrer så betydelsefulla konstnär som under sin korta livstid egentligen aldrig fick uppleva något riktigt lyft i det offentliga. Liederna som för många står som hans huvudsakliga bragd och gärning skymmer lätt undan hans övriga produktion och så var det redan då. Mot slutet av sitt liv var Schubert djupt engagerad i stora och innehållsrika kammarmusik- och orkesterverk, men fick allt som oftast av förläggarna höra att liederna sålde bättre, "så ta och skriv några sådana till istället, och kanske någon variation..." Schuberts position i Wien var inte så mycket på de stora estraderna, utan i privata kretsar av konnässörer, musikvänner som samlades i salongerna för att avnjuta musik och själva spela. Det var för dessa kretsar som en stor del av Schuberts musik, inklusive liederna, kom till.

En av de musikvänner som hyste ett vänligt sinnelag till Schubert och hans musik var den förmögne amatörcellisten Sylvester Paumgartner. Denne hade blivit speciellt förtjust i Schuberts lied Die Forelle och föreslog att Schubert skulle skriva något med den som utgångspunkt. Den ovanliga sammansättningen som istället för den vanliga stråkkvartetten med piano lämnar bort en violin till förmån för kontrabas lär

ha att göra med att vid samma tillställning där verket uruppfördes skulle också ett verk av Hummel med samma kombination spelas. Schubert nalkades uppgiften att bygga på sin egen lied med en god portion list och finurlighet; spår och antydningar finns genom hela verket börjande från inledningens uppåtloppande pianofigur. Men det dröjer fram till fjärde satsen innan den sökande liedkännaren på allvar kan le igenkännandets leende i variationerna över forellmelodin. Kvintetten har blivit oerhört populär trots att den bland teoretiker och musikhistoriker inte räknas bland Schuberts viktigare verk. En rejäl portion "snille och smak" finns det ändå att avnjuta i verket, bl.a. en rad för tiden ganska djärva harmoniska lösningar. Andra satsen bygger exempelvis på en i halvtonsetapper stigande tonalitet. Schubert undviker också den övertunga klang som cello och kontrabasen kunde leda till genom att göra pianostämman ljus och genomskinlig, ofta med enkelt oktaverade och högt placerade melodilinjer. Den avslutande satsen, som består av en sats som upprepas ton för ton i modulerat läge, är däremot en utmaning för musikerna att hålla intressant. Detta i synnerhet om man väljer att i enlighet med partituret göra repris på första delen, vilket alltså leder till en presentation av samma material tre gånger.

Nämn titeln Gaspard de la nuit för en pianist och sannolikheten är stor att du möts av en intensiv reaktion – kallsvett, hänförelse, kanske panik eller alla tre på en gång. Detta **Maurice Ravels** mästerverk för piano, skrivet år 1908 och i den klassikmusikaliska folkloren allmänt betraktad som det svåraste som någonsin skrivits för instrumentet. Det skall man nog ta med en nypa salt, i alla fall med det senare 1900-talets facit i hand. Men det var en uttrycklig ambition hos Ravel att komponera ett krävande verk, en full orkestersats inklämd i klaviaturen. Isynnerhet gäller detta den avslutande satsen, Scarbo, som enligt Ravel avsiktligt gjordes mera tekniskt utmanande än Balakirevs då mycket omtalade Islamey och andra samtida virtuosa kompositioner. I bakgrunden finns också Ravels erkänt grundliga infallsvinkel till komponerandet, en attityd som han kanske ärvt av sin far, ingenjören och uppfinnaren Joseph Ravel. Bland dennes bedrifter fanns exempelvis en automobilkatapult, "Tourbillion de la mort", som blev populär på cirkusföreställningar och som kostade åtminstone en människa livet. Kanske kan man också spåra något Ravels stora fascination för det extraordinära, det symboliska och hemlighetsfulla i tillvaron, till hans far...

Gaspard de la nuit kom till samma år som Ravels far dog, något av Ravels som kanske har bidragit till den rätt så mörka grundtonen i verket. Men mera avgörande för stämningen är nog de prosadikter av Aloysius Bertrand som ligger till grund för musiken. Ravel hade redan tidigare fascinerats av Edgar Allan Poes suggestiva och fascinerande berättelser och det är föga förvånande att han också skulle fångas av Bertrands ruggiga poesi. Första satsen, Ondine, bygger på samma sagotema som exempelvis H.C. Andersens Den lilla sjöjungfrun. Ravels flödande linjer återger vattnets och vågornas rörelser kring vattenväsendet i hennes försök att snärja en landlevande man. I Le Gibet handlar berättelsen om en döende man som hänger i galgen i solnedgången. En obruten kontinuitet genom satsen bildas av den kyrkklocka som dystert klämtar för den döde.

Makabert på ett annat sätt blir det slutligen i Scarbo, som handlar om en ondsint gast som hemsöker och sätter skräck i de sovande. Ravel når nya höjder av virtuost skrivande i en passande kulmination på en fascinerande och inte så litet gastkramande vandring i dunklet.

Gaspard de la nuit dedikerades till den spanske pianisten Ricardo Viñes, som introducerade Ravel till Bertrands texter.

FREDAG 8.8.2008

22.00 Mariehamns stadsbibliotek
Nattkonsert "Yuki-Onna"

Aki Suzuki, dans

Annika Palm-Doumenge, piano

Lillemor Grüssner, berättare

Mats Lillhannus, konsertvärd

Pehr Henrik Nordgren (f. 1944):

Yuki-Onna op. 31 ur sviten Kwaidan-ballader för piano

med mera

Ar 1904 publicerades en märklig samling berättelser med titeln Kwaidan: Stories and Studies of Strange Things. Författaren bakom verket hette Lafcadio Hearn, av irländskt ursprung, men verksam i USA och under senare delen av sitt liv i Japan. I boken presenterar Hearn gamla japanska spökelegender, mycket fritt återberättade i hans egna tolkningar.

När **Pehr Henrik Nordgren** i början av 1970-talet reste till Tokyo för att studera komposition under några år, tog han sig

också an dessa historier och skrev under perioden 1972-1977 tio pianoverk, samlade under titeln Kwaidan-ballader, på basen av dem. Hearn berättelser blir inte direkt återberättade i musikform, men Nordgren menar att termen programmusik ändå kan äga en viss relevans: "Jag är säker på att atmosfären i Hearn mästertliga berättarstil har påverkat hur balladerna utformades." Yuki-Onna handlar om en ung skogshugare som en stormnatt konfronteras med en frostig vålnad, en vacker kvinna som kan döda med sin kalla andedräkt.

Mariehamns stadsbibliotek.

LÖRDAG 9.8.2008

17.00 Hemkonsert hos Arne Selander och Benita Procopé
Norragatan 24, Mariehamn

Rody van Gemert, gitarr

Anni Haapaniemi, oboe

Jannica Gustafsson, violin

Tiila Kangas, viola

Silva Koskela, violin

Pierre Doumenge, cello

Antonín Dvořák (1841-1904)

Drobnosti (Minityrer) op. 75a för stråkktrio

I. Cavatina: Moderato

II. Capriccio: Allegro

III. Romance: Allegro

IV. Elegie: Larghetto

Ton de Leeuw (1926-1996)

Interlude för sologitarr (1984)

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Oboekvartett F-dur K. 370

I. Allegro

II. Adagio

III. Rondeau: Allegro

Aret 1887 är ett genomgående tema för de verk av **Antonín Dvořák** som framförs vid årets Konsertserie Katrina. Och varför inte – året presenterar en Dvořák i högform, inspirerad, självsäker och högproduktiv efter en lång rad framgångar både i hemknutarna och utomlands. Han hade exempelvis under de närmast föregående åren gjort ett flertal konsertresor till England för att dirigera och övervaka framförandet av nya kompositioner beställda av flera betydelsefulla orkestrar och institutioner. Dvořák glömde mitt i den symfoniska rulljansen ändå aldrig bort kammarmusiken, som en gång hade varit hans väg in i komponerandet via ett intensivt studium av de Wienklassiska mästarnas verk. Bland allt annat som Dvořák skrev under år 1887 fanns också stråkerzetten op. 74, som var ämnad för amatörviolinisten Josef Krus och dennes lärare Jan Pelikán. Krus fick emellertid erfara att terzetten låg långt bortom hans tekniska kapacitet, varpå Dvořák skrev de enklare Drobnosti (Miniaturer) som låg närmare Krus färdighetsnivå. De fyra satserna presenterar rättfram varsin stämningssmiljö: Den sångbara Cavatinan följs av ett rivigt Capriccio, en älskvärd Romance och avslutningsvis en ganska så passionerad Elegi. Dvořák gjorde sedan ett

arrangemang av dessa för violin och piano, som publicerades under titeln Romantiska stycken op. 75, medan den ursprungliga trion fick nöja sig med bihangsstämpeln op. 75a. Det är också versionen för violin och piano som blivit avgjort mera spridd.

Ton de Leeuw föddes i Nederländerna år 1926 och dog i Paris 1996. Efter att ha studerat som elev till Henk Badings i Amsterdam fortsatte han i Paris som elev till Olivier Messiaen. De Leeuws tidiga intresse för icke-europeisk musik ledde honom till studier i etnomusikologi och till studieresor bl.a. till Indien, Japan och Pakistan. Under sin Indienresa skrev han i sin dagbok om indisk musik: "Den börjar inte plötsligt som vår musik utan omvandlas från tystnad till musik – gradvis. Den här musikens orörlighet och jämvikt är motsatsen till den västerländska musikens oavbrutna dynamiska utveckling."

I sin musik har Ton de Leeuw skapat ett band mellan väst och öst; den här musikaliska sammansmältningen av influenser blir tydligare ju senare verk i de Leeuws katalog man granskar. Interlude är ett bra exempel på detta. Verkets titel hänvisar till kompositionstidpunkten: de Leeuw höll på att skriva två stora beställningsverk och i pausen mellan dem, som ett "mellanspel", kom Interlude till.

Ett återkommande inslag i **Wolfgang Amadeus Mozarts** liv kring decennieskiftet 1780 var de otillfredsställande arbetsförhållandena vid ärkebiskopens hov i Salzburg. Mozart sökte sig så ofta han kunde ut i världen, ibland i direkt konflikt med ärkebiskopens önskan. Efter att redan en gång fått avsked och sedermera blivit återanställd, reste Mozart åter iväg på senhösten 1780. Den här gången bar det iväg till München där hans opera *Idomeneo* skulle uppföras vid den årliga karnevalen. Sedan återvände han inte mera till Salzburg, utan slog sig i mars följande år ner i Wien. Men i München hann Mozart också med mycket annat än operarepetitioner. Han återsåg

bl.a. gamla bekanta från den berömda Mannheim-orkestern, som han besökt tre år tidigare. Bland dessa fanns den fenomenale oboisten Friedrich Ramm, för vilken Mozart under sin Münchenvistelse skrev kvartetten för oboe och stråkar i F-dur. Kvartetten är till omfånget en jämförelsevis anspråklös skapelse, men den rymmer inom sig rikligt med subtil konstfärdighet som isynnerhet lyfter fram oboen. Naturligt nog, eftersom det var Ramms skicklighet som skulle förevisas. Melodiken flödar genom verket med oboen i centrum, nästan som om Mozart hade skrivit tre arior för instrumentet.

Norragatan 24, Mariehamn.

LÖRDAG 9.8.2008

20.00 St Görans kyrka, Mariehamn

Avslutningskonsert

Jack Mattsson in memoriam

Jannica Gustafsson, violin

Silva Koskela, violin

Tiila Kangas, viola

Pierre Doumenge, cello

Annika Palm-Doumenge, piano

Anni Haapaniemi, oboe

Christian Juslin, tenor

Markus Malmgren, orgel

Vokalensemblen Flera Röster

Lars Karlsson, konsertvärd

Jack Mattsson (1953-2007)

Serenad för tenor och stråkkvartett (1999, text: Hjalmar Gullberg)

Il Skyn, blomman och en lärka

Il Undien

Sommarpsalm ur Katrina (1995-1996, arr. för damkör)

Dockhjärta (text: Carina Karlsson, uruppförande)

Cavatina för oboe och piano (1980/2000)

Dialogue for Organ

Canto Cantabile (ur Tre meditativa sånger, 1994, text: Valdemar Nyman)

Thoughts for Organ (1992-1993)

Färdpsalm (ur Tre meditativa sånger, 1994, text: Valdemar Nyman)

Joy for Organ (1992-1993)

I folkton (ur Tre meditativa sånger, 1994, text: Valdemar Nyman)

Jag hör åtminstone inte till skrammelnissarna. Så besvarade **Jack Mattsson** en fråga om hur han definierade sig själv som kompositör år 1998. Vid det laget hade han vid pass två decennier som aktiv tonsättare bakom sig och hade både hunnit bilda sig ett eget perspektiv på yrket och etablera sig som en viktig profil i det finlandssvenska musiklivet. Mattssons perspektiv, sådant som det framstår idag och som citatet ovan antyder, beredde honom en litet säregen plats bland finländska tonsättare. Han lät sig aldrig dras med i det entusiastiska omfamnandet av nya kompositionstekniker, nya klanger och strukturer, som de flesta av hans samtida kompositionsstuderande vid Sibelius-Akademien hängav sig åt. Istället ägnade han i sitt komponerande stor uppmärksamhet åt melodierna, kanske ett spår av hans tidiga fascination över The Beatles' musik, men säkerligen också av fingertoppskänsla för sitt eget huvudinstrument tvärflöjten.

Efter studier och examen i kyrkomusik vid Sibelius-Akademien valde Mattsson att ännu fortbilda sig i flöjtspel vid samma instans, medan han inledde ett långvarigt lärlingsförhållande till tonsättaren Einar Englund, som skulle betyda mycket för hans eget komponerande. Yrkesverksam kyrkomusiker blev han aldrig, tvärtom klev han ut i arbetslivet som en kameleontisk

figur med uppgifter som orkester- och ensemblermusiker, kapellmästare, tonsättare och arrangör i likvärdiga proportioner. En långvarig anknytning till Svenska Teatern i Helsingfors kom tidigt när han anlätades som kapellmästare, karakteristiskt nog för en satsning kring The Beatles' musik. Ett flertal stora musik- och musikalsatsningar följde, exempelvis Teaterbåten och Topelius! I den sistnämnda satsningen figurerade också ett annat samarbete som blev långvarigt och fruktbart, nämligen med författaren Lars Huldén.

Som tonsättare gick Mattsson alltså sina egna vägar, men det hindrade honom inte från att åta sig mycket omfattande och profilerade uppdrag. Bland dessa kan nämnas Åländskt requiem, till texter av Valdemar Nyman, kantaten Vi vandrande själar beställd av Finlands svenska sång- och musikförbund och så förstås musikteatern Katrina, Mattssons första samarbete med Huldén. Under 2000-talet och fram till sin död var de båda engagerade i ännu ett storprojekt, en musikpjäs om författaren Joel Pettersson, vilken Mattsson aldrig skulle få se det färdiga resultatet av. Vi som blev kvar här i tomrummet efter Jack Mattsson får ty oss till hans tidigare kompositioner och kanske drömma om vad han hade på lager för sitt nästa storverk och all musik som väntade i framtiden.

För ett antal år sedan beställde den åländska vokalensemblen **Flera Röster** nyskriven damkörsmusik av nordiska tonsättare till texter av åländska kvinnliga författare. Ett av verken uruppförs på Konsertserie Katrinas avslutningskonsert. Jack Mattsson har komponerat det moderna damkörsverket "Dockhjärta", till text av den åländska poeten Carina Karlsson.

DOCKHJÄRTA

Lilla Fina, Gullevän,
min Rosenröd!
Smaka lite maskrosfisk,
ät mammas geggabröd!

Lilla Fina, Gullevän,
prinsessan min.
Prova nu din näsduksblus,
din kjol av spetsgardin!

Lilla Fina, Gullevän,
i ditt stilla dockhjärta
min oskuld bor,
för alltid där.

Som en hemlighet du bär
min barndoms drömmar och begär,
vidrör lekfullt det jag tror
om att växa och bli stor.

Carina Karlsson 2003

Artister, recitatör, konsertvärdar

Den franske cellisten **Pierre Doumenge** är aktiv som kammarmusiker och lärare. Han arbetade mer än fyra år som medlem av Dantekvartetten och framträdde vid Europas mest betydande musikevenemang. Pierre är en efterfrågad gäst i många kammarensembler; bl.a. Nash Ensemble, Endymion Ensemble, Chamber Domain och Primrose pianokvartett. Han har varit gästande solocellist i English Chamber Orchestra. Pierre Doumenge är också en regelbunden gäst vid de internationella musikkurserna vid Prussia Cove och har framträtt på deras höstturné 2003.

Pierre Doumenge bor i London och undervisar vid Yehudi Menuhin-skolan. Han har nyligen utnämnts till professor i cellospel vid Guildhall School of Music and Drama i London.

Vokalgruppen **Flera Röst** grundades år 2000 av en grupp damer som ville sjunga i kör på egna villkor och med höga ambitioner. Under årens lopp har gruppkonstellationen ändrat en del, men 5 av dagens 9 sångerskor har varit med från början. Flera Röst har en bred repertoar, allt från ABBA till Rautavaara men sjunger ändå kanske mest klassiskt. Alla medlemmar i gruppen har gedigen körbakgrund och många spelar även flera instrument, men ingen har musik som yrke.

Gruppen har årligen flera konserter på Åland men har också uppträtt utomlands, senast i april 2008 då Flera Röst var representationskör för Finlands svenska damkörsförbund på Nordisk Damkörsstämma i Trondheim.

För ett antal år sedan beställde Flera Röst nyskriven damkörsmusik av nordiska tonsättare till texter av åländska kvinnliga författare. Ett av verken uruppförs på Konsertserie Katrinas avslutningskonsert. Jack Mattsson har komponerat det moderna damkörsverket "Dockhjärta" till text av den åländska poeten Carina Karlsson.

I gruppen ingår Cathrin Blomberg, Isa Blomqvist-Fagerholm, Eva Eriksson, Sara Kemetter, Tracy Nyholm, Mirjam Schauman, Pia Sjöberg, Eva Sundberg och Liisa Talasniemi.

Jannica Gustafsson

är född i Helsingfors. Hon började spela fiol vid 5-års ålder vid Västra Helsingfors musikinstitut och senare vid Sibelius-Akademiens solistiska linje. Hon har också studerat vid Edsbergs musikinstitut (Sverige) för professor Endre Wolf och avlade solistdiplom där 1995 då hon spelade Sibelius' violinkonsert med Sveriges Radios Symfoniorkester under ledning av Okko Kamu.

Jannica Gustafsson har även studerat i Köln för professor Mihaela Martin. Stämledare för andra violinstämman i Göteborgs symfoniker 1993-1996 och var första konsertmästare i Norrköpings symfoniorkester 1998-2002. Sedan 1996 alt. förste konsertmästare i Sveriges Radios Symfoniorkester. Säsongen 2008-2009 är hon gästande första konsertmästare vid Stockholmsoperan. Hon gästar regelbundet orkestrarna i Malmö och Göteborg som konsertmästare. De senaste åren har hon varit konsertmästare i Avanti!-orkestern på deras sommarfestival i Borgå.

Oboisten **Anni Haapaniemi** utexaminerades som musikmagister våren 2007 efter att ha avlagt A-examen vid Sibelius-Akademien med utmärkta vitsord. Hon har kompletterat sina studier vid konservatorierna i Göteborg och Genève, samt i Paris. Hon har deltagit i talrika mästar kurser både i Finland och utomlands. År 1999 vann Haapaniemi tredje pris vid Crusell-oboetävlingen i Nystad. Säsongen 2003-2004 verkade hon som stämledare i Tammerfors stadsorkester. Sedan hösten 2004 har hon skött stämledarens uppgifter i Helsingfors stadsorkester. Hon har också gästat Birminghams stadsorkester som solo-oboist och verkat som barock-oboist i ensembler för tidig musik i Finland och Sverige.

Haapaniemi har framträtt som solist med Mellersta Österbottens kammarorkester och Helsingfors stadsorkester och är medlem i blåskvintetten Arktisk hysteri, Ensemble Schrat och kammarensemblen Uusinta.

Helsinki Guitar Duo grundades av Rody van Gemert och Mikko Ikäheimo år 2001. Deras repertoar omfattar musik från renässansen fram till idag. En speciell profilering är framträdanden tillsammans med representanter för andra konstformer; t.ex. dansare. Helsinki Guitar Duo har framträtt bl.a. vid festivalen Jordanas Internacionales de Guitarra i Palau de la Musica i Valencia, Spanien, vid Lidköpingens musikfestival i Sverige, Fiesta de la Guitarra i Tartu i Estland, L'Orecchio di Gianlo serien i Rom, Italien samt vid festivalerna Musica Nova i Helsingfors och Musiikin Aika i Viitasaari.

Helsinki Guitar Duo har framträtt som solister med La Tempesta-orkestern och Joensuu stadsorkester. De har uruppfört verk av bl.a. Tomi Räsänen, Jukka Koskinen, Rijndert van Woudenberg och Markku Klami. Nya verk som framförs under 2008 har skrivits av bl.a. Lotta Wennäkoski, Hannu Pohjannoro, Ville Raasakka och Tapio Tuomela.

Deras första CD med verk av Takemitsu, Nieminen, Henze och van Woudenberg gavs ut på det finländska skivbolaget Pilfink. Rody van Gemert och Mikko Ikäheimo har varit konstnärliga ledare för festivalen Helsingfors innerstads gitarrkonserter sedan år 2003.

Mikko Ikäheimo studerade gitarrspel vid Sibelius-Akademien som elev till Timo Korhonen och Jukka Savijoki. Fortsatta studier förde honom till Basels musikakademi där han avlade solistdiplom under ledning av italienaren Oscar Ghiglia. Mikko Ikäheimo har haft framgångar i flera gitarrtävlingar; bl.a. segrade han vid gitarrtävlingen i Stafford i Storbritannien år 2003.

Förutom i hemlandet har Ikäheimo gett konserter i Sverige, Estland, Storbritannien, Spanien och Schweiz. Vid sidan av gitarrn har han studerat theorbspel och tidig uppförandepaxis vid Schola Cantorum Basiliensis i Basel.

Rody van Gemert inledde sina musikstudier som åttaåring med sång- och violinlektioner i musikskolan vid Haarlems katedral. År 1991 inledde han yrkesstudier i klassisk gitarr vid Sweelinck-konservatoriet i Amsterdam med Lex Eisenhardt som lärare. Efter examina som musikpedagog och solist (1996 resp. 1998) fortsatte han som stipendiat vid Kölns musikhögskola och avlade "Künstlerische Reifeprüfung"-examen med utmärkt vitsord år 2000. År 2002 antogs van Gemert till Sibelius-Akademins Docmus-program för konstnärlig licentiatexamen med Jukka Savijoki och Marcus Castrén som handledare. Ämnet för hans skriftliga arbete är japansk gitarmusik.

Rody van Gemert har sedan sina tidigaste studieår varit en aktiv kammarmusiker och grundande medlem i flera ensembler (bl.a. Het Amsterdams Kwintet och Ensemble In-somnio). Som medlem i dessa har van Gemert framträtt bl.a. i Mexiko, Tyskland, Frankrike, Estland och Finland, samt gjort skivinspelningar och radio- och tv-bandningar. I Finland har han framträtt bl.a. vid festivalen Musiikin Aika i Viitasaari, vid föreningen Korvat Aukis konserter; Åbo gitarrfestival, Musica Nova och Sibelius-Akademins konsertserie.

Helsinki Guitar Duo

Maria Johansson är uppvuxen i en musikalisk familj i Söderköping. Efter Musikgymnasiet i Norrköping påbörjades studier på musikerlinjen på Musikhögskolan i Stockholm för professor Torvald Fredin, därefter två år på solistdiplombildningen med Håkan Ehrén och Valur Pálson som lärare. Den avslutades våren 1999 som solist med Kungliga Filharmoniska Orkestern.

Maria Johansson har även varit solist med Norrköpings Symfoniorkester och olika orkesterföreningar och kammarorkestrar. Hon har också varit anställd vid Norrköpings Symfoniorkester; innehar nu en tjänst som alternerande stämledare i Kungliga Filharmonikerna, men är för närvarande tjänstledig därifrån för att vara stämledare i Sveriges Radios Symfoniorkester.

Christian Juslin är född på Åland. Han inledde sina musikstudier vid kyrkomusiklinjen vid Sibelius-Akademien med sång som huvudämne år 1988. Han studerade för Björn Blomqvist år 1996-2001 och för Peter Lindroos mellan 2001 och 2003. Sedan år 2007 är han elev till Jorma Hynninen. Han har också deltagit i mästar kurser med Jeffrey Goldberg i New York och Bruno Pola i Italien.

Christian Juslin är en mångsidig musiker med engagemang som organist, körledare och orkesterdirigent i Finland och de nordiska länderna. Han har dirigerat verk som Lars-Erik Larssons Förklädd Gud och Mozarts Requiem.

Juslin inledde sin sångarkarriär i Stockholm år 2000 i rollen som Alfredo i La Traviata på Folkoperan. Han har också ofta framträtt som solist i körverk som Arvo Pärts Johannespassion, Händels Messias och Saint-Saëns Juloratorium. Han har givit recitalkonserter i Finland, Singapore, Kina, Italien, Island, Sverige och Norge.

Sopranen **Tuuli Lindeberg** är en mångsidig musiker och sångare – hennes repertoar sträcker sig från medeltida musik till uruppföranden, sakralt och världsligt, oackompanjerad solosång till verk med orkester. För närvarande framför Tuuli mestadels musik från barocken och från 1900-2000-talen. Hon verkar också som sånglärare och som producent vid skivinspelningar.

Tuuli Lindeberg avlade A-examen under Ritva Auvinens ledning och utexaminerades som musikmagister från Sibelius-Akademiens solistiska linje våren 2002. På senare tid har hon kompletterat sina studier under Tuire Grönthals ledning. Hon har deltagit i många mästar kurser och framträtt som solist i kör-orkesterverk, samt i bl.a. Sibelius-Akademiens operaproduktioner. Hon har framträtt vid flera finländska festivaler; i rundradions produktioner av tidig musik och gjort inspelningar i olika sammansättningar.

Tuuli Lindeberg samarbetar med många finländska orkestrar och barockmusiker, samt med Andrew Lawrence-King och The Harp Consort runtom i Europa. Hon har också verkat som körledare, korrepetitor och tonbildare och utbildat ensembler. Hon har bakom sig en mångårig erfarenhet av kör- och ensemblesång som medlem i bl.a. Radiens Kammarkör och vokalensemblen Lumen Valo.

Markus Malmgren har konserterat i Estland, Skandinavien, Holland, USA och Kanada. Han har gjort många inspelningar för radio och TV och på den kritikerrosade CD:n "Tid", som utkom år 2000, spelade han in modern finländsk orgelmusik (bl.a. musik av de åländska kompositörerna Sture Isacsson, Lars Karlsson och Jack Mattsson). Malmgren har fungerat som organist i flera orkestrar (bl.a. Tapiola Sinfonietta, Radions symfoniorkester, Helsingfors stadsorkester) och barockensembler (Opus X, Helsingfors Barockorkester, Sjätte våningens orkester). Han är även en ofta anlitad ackompanjator och samarbetar regelbundet med många av landets främsta körer och en rad framstående sångare.

Som dirigent för Esbo Motettkör, som han grundade 1993, och som ledare för Mgr-ensemble har Malmgren gjort sig känd som en av landets främsta barockspecialister. Han tjänstgör som organist i Matteus församling i Helsingfors och undervisar improvisation och ensemblespel vid Sibelius-Akademien.

Annika Palm-Doumenge

föddes i Helsingfors. Hon har examina från Conservatoire National Supérieur de Musique de Paris, Guildhall School of Music and Drama och Sibelius-Akademien. Hennes lärare var Pascal Devoyon, Alain Planès, Hortense Cartier-Bresson, Pierre-Laurent Aimard, Joan Havill och Tuija Hakkila. Under sina studier deltog hon också i flera mästartkurser i Prussia Cove och Wien med Ferenc Rados och i Italien med Konstantin Bogino. Annika vann tredje pris vid den internationella Mauro Paolo Monopoli-pianotävlingen år 2001 och ett specialpris för sitt framförande av samtida musik vid Maj Lind-tävlingen i Finland år 1994.

Annika framträder som solist och kammarmusiker över hela Europa. Hon har gett recital-konserter tillsammans med musiker som cellisten Jan-Erik Gustafsson och violinisterna Hagai Shaham, Ania Safonova och Hu Kun. Hon har också flera gånger framträtt tillsammans med Dantekvartetten. Hon framträder regelbundet tillsammans med sin make, cellisten Pierre Doumenge.

Eero Palviainen inledde sina lutstudier vid Åbo konservatorium, därifrån han flyttade till Sibelius-Akademien som första studerande med luta som huvudämne vid solistiska linjen och med Leif Karlson som lärare. År 1987 fortsatte Palviainen till Schola Cantorum Basiliensis för att studera under Hopkinson Smiths ledning. Han avlade diplom i Basel år 1992.

Palviainen är mångsidig som musiker; vid sidan av continuo-spel har han ofta framträtt som solist. Hans solorepertoar sträcker sig från tidig renässans till sen barock på instrumenten renässansluta, vihuela, ärkeluta, theorb, barockgitarr och barockluta. Palviainen framträder aktivt både i Finland och på olika håll i Europa. Han är grundande medlem i ensemblen Battalia och spelar också i Sjätte våningens orkester. Palviainen har gästtat många framstående ensembler; t.ex. Avanti!, The Harp Consort, Freiburger Barockorchester och La Fenice. Han har gjort soloinspelningar för Rundradion. Han har också deltagit i flera skivinspelningar; exempelvis Battalias debutskiva som belönades med Janne-priset år 1998.

Polkan går startade som en ungdomsgrupp för snart nio år sedan. De flesta är för närvarande tonåringar, men det finns också några grånade mammor med i gänget. De flesta spelar fiol, men ofta tar vi med tramporgeln, och ibland slagverk och gitarr. En stor del av våra låtar kommer från de sommarläger i folkmusik som vi alla brukar vara med på. Lärare från olika håll bidrar med sin repertoar: både traditionella och nygjorda låtar: svenska polskor, irländska, finska och förstas åländska låtar. Polkan går leds av Siv Ekström, kulturprisbelönad folkmusiker som också leder gruppen Kvinnfolk och spelar med i trion Mission impossible.

Marianna Shirinyan är född i Jerevan i Armenien år 1978. Efter att ha börjat studera piano som sjuåring fortsatte hon år 1997 med studier vid Komitas-musikakademin i Jerevan under Igor Javrians ledning och två år senare i Hamburg för Mathias Weber. Som kammarmusiker fick hon grundlig utbildning av Thomas Brandis och Maria Egelhof. För närvarande kompletterar Shirinyan sina studier vid Lübecks musikhögskola under Konrad Elzers ledning. Marianna Shirinyan har redan börjat etablera sig som internationell konsertpianist och kammarmusiker och hon arbetar med välkända artister såsom Christian Altenburger, Shmuel Ashkenasi, Boris Baraz, Thomas Brandis, Wolfgang Bötcher, Ana Chumachenko, Ivry Gitlis, Ida Haendel, Midori och Pavel Vernikov. Hon har också varit engagerad i Schleswig-Holsteins musikfestival som lärare i pianokammarmusik vid orkesterakademin.

Marianna Shirinyan har haft framgångar i många nationella och internationella tävlingar; bl.a. första pris vid "Premio Vittorio Gui" år 2004 tillsammans med violinisten Laura Vikman. År 2006 vann Shirinyan pris i kammarmusiktävlingen för Danmarks Radios P2. Samma år vann hon fem (!) pris vid den prestigefyllda ARD-musiktävlingen i München: andra pris, publikens pris, Münchner Kammerorchesters specialpris, Brüder-Busch-priset och slutligen Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks pris.

Sedan säsongen 2003-2004 är Shirinyan medlem av den danska Esbjerg-ensemblen.

Marianna Stipian

Efter att ha studerat japansk butodans, klassisk och modern balett och jazzdans blev **Aki Suzuki** en av de mest framgångsrika japanska butodansarna på den internationella scenen med framträdanden runt hela världen. År 2000 började Aki i Helsingfors utveckla sin egen dansstil och -metod – "Kropp och Närvaro" – vidare från buto. Hon gjorde koreografin till Svenska Teaterns uppsättning av Ibsens Peer Gynt och Nationaloperans produktion Silta år 2001.

Hon har sedan dess framträtt bl.a. vid Estonia-teatern i Tallinn, festivalen Musiikin Aika i Viitasaari, Finlands nationalteater (Veden houkutus 2007) och Zambesi vid Alexandersteatern i Helsingfors (2008).

Kärleken till kammarmusik och viljan att utveckla stråkkvartetten som instrument har alltsedan grundandet år 1997 förenat medlemmarna i **Temperakvartetten**. Temperakvartetten utsågs 2001 till Finland Festivals "Årets unga artist". Under perioden 2000-2001 representerade kvartetten Birmingham Symphony Hall i European Concert Hall Organizations konsertserie Rising Stars och fick därigenom tillfälle att debutera i Carnegie Hall i New York, Wigmore Hall i London, Concertgebouw i Amstredam, Musikverein i Wien, Palais des Beaux-Arts i Bryssel, Megaron-konserthuset i Aten, Köln Philharmonie och Birmingham Symphony Hall. Kvartetten har turnerat i de flesta europeiska länder, i Mellanöstern, Asien och USA. I hemlandet har de framträtt på de flesta av de namnkunnigaste festivalerna och fungerade 2004-2007 som konstnärlig ledare för Riihimäki Sommarkonserter. Kvartetten har spelat in Sibelius' hela produktion för stråkkvartett för skivbolaget BIS.

Temperakvartetten har studerat vid Sibelius-Akademien för Risto Fredriksson och Marko Ylönen. Dessutom har kvartetten under två års tid fortbildat sig som kammarmusikensemble utomlands. Under 1998-1999 avlade kvartettens medlemmar en Master of

Music-examen i kammarmusik vid Royal College of Music i London med Simon Rowland-Jones och Chilingarian-kvartetten som lärare. Därefter studerade ensemblen ett år vid Edsbergs musikhögskola i Sverige under Mats Zetterqvists ledning.

Temperakvartettens konsertkalender och annat aktuellt finns på www.temperakvartet.net.

Laura Vikman har studerat vid Sibelius-Akademien och vid Hochschule für Musik i Köln. Dessutom har hon deltagit i flera mästarkurser. Vikman har framträtt som solist med bl.a. Belgiska nationalorkestern, Radions symfoniorkester och stadsorkestrarna i St Michel och Kuopio. Hon har också framträtt vid många konserter och festivaler bl.a. i Finland, Sverige, Österrike, USA och Tyskland. Hon har bjudits

Laura Vikman

in till Bachfestivalen i Istanbul två gånger. Vikman har belönats med pris vid Vittorio Gui-kammarmusiktävlingen i Florens (andra pris, inget första pris delades ut), vid den internationella Bach-violintävlingen i Leipzig år 2002 (andra pris), violintävlingen i Kuopio år 2000 (andra pris) och i Tjeckien vid den internationella Beethoven-violintävlingen år 1998 (andra pris).

Vikman har verkat som konsertmästare i Helsingfors barockorkester, Avantil, Sjätte våningens orkester och i den österrikiska Arpeggione-orkestern. Sedan år 2002 är hon tredje konsertmästare i Radions symfoniorkester och sedan år 2003 är hon första violinist i Temperakvartetten.

Silva Koskela inledde sina studier i violin vid Mellersta Österbottens musikinstitut (numera konservatorium) under Juha Kangas' ledning. Hon har också studerat violin och kammarmusik vid Mellersta Finlands konservatorium, Sibelius-Akademien, Utrechts konservatorium, Royal College of Music i London och Edsbergs musikskola i Sverige.

Hon avlade examen Master of Music in Chamber Music Studies år 2001 och blev musikmagister från Sibelius-Akademien år 2003. Silva Koskela har gett konserter som kammarmusiker i Finland och utomlands och är medlem i Temperakvartetten sedan den grundades. Hon är lektor i violin vid Tammerfors konservatorium sedan år 2002.

Tiila Kangas inledde sina violinstudier som sjuåring vid Mellersta Österbottens musikinstitut och bytte som femtonåring till viola. Vid Sibelius-Akademien undervisades hon av Atso Lehto och Ilari Angervo och hon studerade även barockviola under Sirkka-Liisa Kaakinens ledning. Hon avlade diplomexamen våren 2003. Kangas

Silva Koskela

Tiila Kangas

har därutöver studerat kammarmusik tillsammans med Temperakvartetten vid Royal College of Music i London och vid Edsbergs musikskola i Sverige. Tiila Kangas har spelat viola i Temperakvartetten sedan den grundades och har verkat aktivt även i andra ensembler. Kangas är vice stämledare i Sinfonia Lahti och konstnärlig ledare för Konsertserie Katrina på Åland sedan 2004.

Markus Hohti vikarierar för temperacellisten Ulla Lampela som är mammaledig. Markus Hohti är synnerligen aktiv som kammarmusiker och hans spel har hörts vid otaliga konserter i hemlandet och i flera europeiska länder; i Ryssland och i USA. Han framträder regelbundet vid inhemska och utländska festivaler. Aktivast bland de ensembler han medverkar i är för tillfället pianokvartetten Nix.

Hohtis repertoar omfattar exceptionellt mycket ny musik som han har studerat under bl.a. Pierre Boulez och Ensemble Intercontemporains ledning. Han har uruppfört tiotal solo- och kammarmusikverk och deltar i nutida musikensembler som Uusinta, den internationella ensemblen Laboratorium och ACA-ensemblen verksam i Spanien.

Markus Hohti har studerat cello vid Västra Helsingfors musikinstitut, Sibelius-Akademien och Basels musikakademi som elev till bl.a. Martti Rousi och Thomas Demenga. I barockcello har han fördjupat sig under Markku Luolajän-Mikkolas ledning. Våren 2003 gav han debutkonsert tillsammans med Paavali Jumppanen vid Sibelius-Akademien och fick ett strålande mottagande både av publik och kritiker. För tillfället åtnjuter Hohti ett treårigt konstnärsstipendium från Finska kulturfonden.

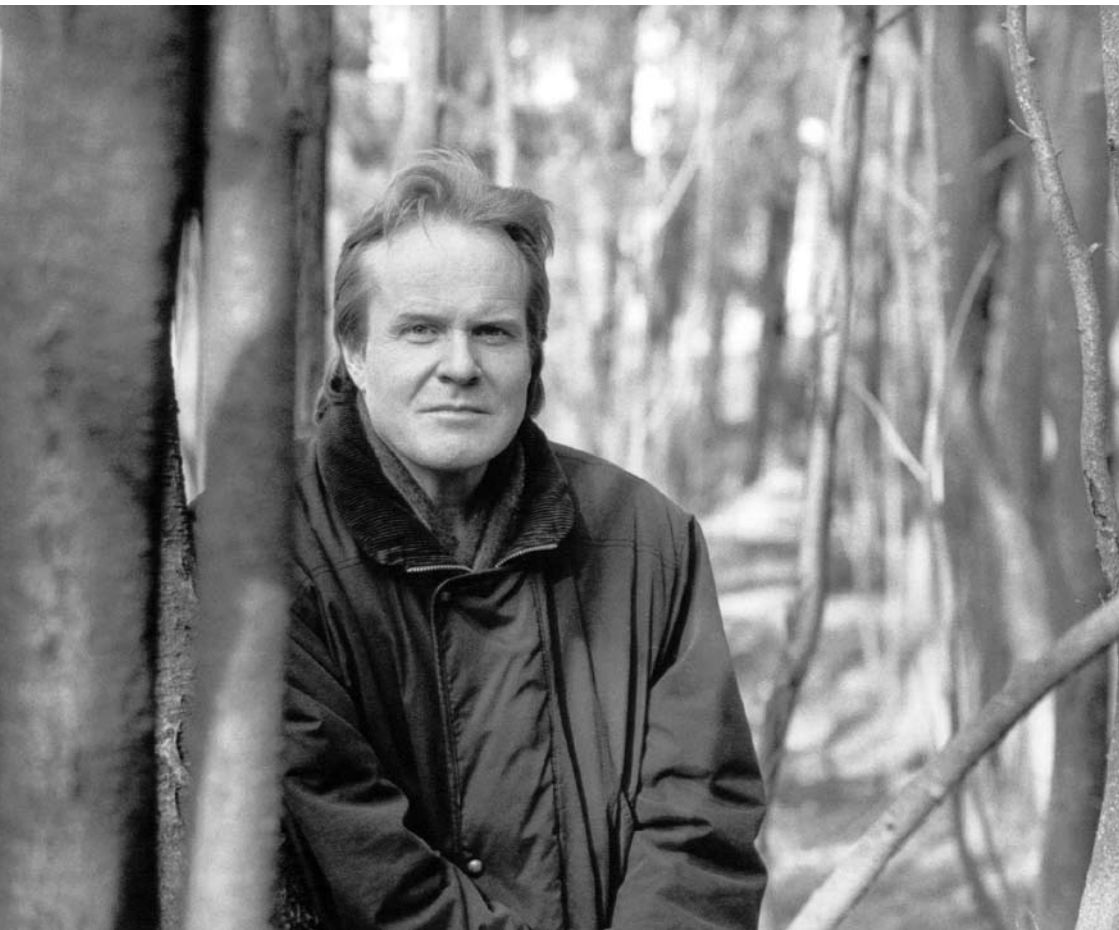
Markus Hohti

Lillemor Grüssner är pensionerad lektor i svenska och litteratur vid Ålands lyceum. Hon är aktiv i Valdemar Nyman-sällskapet där hon bl.a. medverkat som lektor vid utgivningen av ett flertal böcker av åländska författare. Hon har anlitats som recitatör i olika litterära och musikaliska sammanhang i Finland och i Sverige. Till 50-årsjubiléet av "Katrina" gjorde hon en inläsning av romanen som sändes som följetong i Radio Åland 1986. Hon tilldelades Svenska folkskolans vänners folkbildningsmedalj år 2008.

Lars Karlsson, född på Åland, avlade kantor-organist-examen vid Sibelius-Akademien år 1976. Därefter studerade han komposition för Einar Englund, Paavo Heininen och Einojuhani Rautavaara, och kompletterade dessa lärdomar med studier för Witold Zalonek vid Hochschule der Künste i Berlin åren 1982–1983. Sitt kompositionsdiplom vid Sibelius-Akademien fick han år 1983. Han verkade som timlärare i musikteori vid Sibelius-Akademien åren 1976–1982 och som lektor från år 1983.

Åren 1982–1989 verkade han som musikkritiker vid Hufvudstadsbladet. Han var med och startade Ålands Kulturfestival. Bland Karlssons betydande verk från senare år kan nämnas operan Rödhamn år 2002 och Symfoni nr 2 år 2005.

Mats Lillhannus har studerat musikvetenskap vid Åbo Akademi och utexaminerades som filosofie magister med utmärkta vitsord år 2001. Lillhannus' specialområde inom det akademiska är tidig musik, isynnerhet renässansens flerstämmiga vokalmusik, men sakkunskapen sträcker sig från tidigmedeltida musik fram till idag med en särskild fäbless för nyare musik. Han har under många år verkat som skribent och journalist med musik i alla dess former som tema, bl.a. som kritiker för Åbo Underrättelser fram till år 2002 och som

frilansredaktör vid Radio Vega under åren 1999-2002. Lillhannus har sedan år 2003 skrivit programpresentationerna för Konsertserie Katrina på Åland.

Parallellt med skribarverksamheten utvecklar Mats Lillhannus en karriär som sångare. Han har sedan år 1992 lett och sjungit i vokalensemblen Camerata Aboensis, specialiserad på tidig musik, men han har också medverkat i många andra körer och ensembler; bl.a. Radions Kammarkör, Retrover, Åbo Slotts kammarkör och Jubilate. Sedan år 2005 studerar Lillhannus barocksång som elev till Veikko Kiiver i Stockholm. Han har framträtt som kantat- och oratoriesolist med bl.a. Sjätte våningens orkester och Drottningholms barockensemble i konserter i Finland och Sverige.

KULTURFÖRENINGEN KATRINA

Namnet Katrina har Kulturföreningen lånat av den åländska författarinnan Sally Salmis succéroman med samma namn. Konsertserie Katrina startade år 2000, samma år som Musikteatern Katrina hade ny premiär. Sedan dess har publiksiffrorna ständigt vuxit. Återkommande besökare är naturligtvis Kulturföreningens medlemmar, nu över 300 – både bofasta och "sommaråläningar". Musikälskare från Norden och övriga Europa väljer också att tillbringa några sensommarkdagar på Åland i samband med Konsertserien.

Medlemsavgiften är 10 € per kalenderår och berättigar till rabatterat pris på konserter i föreningens regi. Medlemsavgiften inbetalas till Andelsbanken för Åland 557804-231826, Ålandsbanken 660100-1156538 eller Nordea 163030-1743.

Förutom Konsertserien i augusti ordnar Kulturföreningen en vinterkonsert, en försommarkonsert och en allhelgonakonsert.

Fotografen Ingmar Lundberg står för årets omslagsbild.

– Bilden står mig närmast men tätt därefter kommer musiken, främst kammarmusiken. Någon har kallat mig en "kammarfotograf". Less is more. Jag har på senaste tid gjort detaljstudier av den åländska naturen.

PRESENTATION AV MEDVERKANDE

Pierre Doumenge.....	49
Flera Röster.....	50
Rody van Gemert.....	54
Lillemor Güssner.....	68
Jannica Gustafsson.....	52
Anni Haapaniemi.....	53
Helsinki Guitar Duo.....	54
Markus Hohti.....	67
Mikko Ikäheimo.....	54
Maria Johansson.....	56
Christian Juslin.....	57
Tiila Kangas.....	66
Lars Karlsson.....	69
Silva Koskela.....	66
Tuuli Lindeberg.....	58
Mats Lillhannus.....	70
Markus Malmgren.....	59
Annika Palm-Doumenge.....	60
Eero Palviainen.....	61
Polkan går.....	61
Marianna Shirinyan.....	62
Aki Suzuki.....	64
Temperakvartetten.....	65
Laura Vikman.....	65

PRESENTATION AV KOMPOSITÖRER

Antoine Boësset.....	30
Jean-Baptiste Boësset.....	30
Jean Boyer.....	28
Benjamin Britten.....	10
Francis Cutting.....	28
John Dowland.....	30
Antonín Dvořák.....	11, 27, 35, 42
Mauro Giuliani.....	10
Pierre Guédron.....	30
Hans Werner Henze.....	34
Leos Janáček.....	14
Toivo Kuula.....	18
Ton de Leeuw.....	42
Witold Lutoslawski.....	11
Tigran Mansurian.....	14
Jack Mattsson.....	45
Minoru Miki.....	24
Michi Miyagi.....	24
Frederico Mompou.....	24
Wolfgang Amadeus Mozart.....	21, 43
Carl Nielsen.....	19
Pehr Henrik Nordgren.....	21
Maurice Ravel.....	34, 38
Gioachino Rossini.....	10, 33
Gaspar Sanz.....	33
Franz Schubert.....	37
Robert Schumann.....	19
Karol Szymanowski.....	16
Toru Takemitsu.....	25
Tôn Thất Tiêt.....	15
Rijndert van Woudenberg.....	24

Texter i programhäftet: Mats Lillhannus.

Presentationen av gitarrstyckena är baserade på texter av Rody van Gemert.